

פתרון מורחב מרתון עונשין וענישה

1. להלן שלושה מקרים שנסתיימו בחבלה של קטין שלא הושג:
1. חנה לא השגיחה על בנה הפעוט בניגוד לחובתה לפי סעיף 322 לחוק העונשין, וכתוצאה מכך הילד נפל ונחבל.
2. הזוג כהן סיכמו בע"פ עם יפעת השמרטפית כי תשגיח על ילדם בן ה-5 בתמורה לשכר בעת שייצאו לסרט. יפעת לא השגיחה על הילד, וכתוצאה מכך הילד נפל ונחבל.
3. רונית היא מורתה של עמית, תלמידת כיתה א'. במהלך טיול שנתי לא השגיחה רונית על הילדים ועמית מעדה ונחבלה. ע"פ ההלכה הפסוקה, חובת הזהירות של מורה כלפי תלמידו היא כחובת הורה לבנו (ע"א 2061\90 מרצלי נ' מדינת ישראל).
- הימנעותו של מי מהבאים מעשייה מהווה מחדל כהגדרתו בחוק העונשין?

- א. חנה
ב. חנה ורונית.
ג. יפעת ורונית
ד. חנה, יפעת ורונית

סעיף 18(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מבנה היסוד העובדתי (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

18. (ג) "מחדל" - הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה

2. בית משפט השלום בירושלים הרשיע את מיכאלה בעבירה של גניבה ונתן צו מבחן לתקופה של שנתיים ללא עונש נוסף. לאחר שנה וחצי הוגש נגד מיכאלה כתב אישום נוסף המייחס לה עבירה של גניבה, ובית משפט השלום בתל אביב הרשיע אותה על פי הודאתה. מה הדין?

- א. בית המשפט שהרשיע את מיכאלה בעבירה הנוספת רשאי לגזור עליה עונש על העבירה המקורית, שיבוא במקום צו המבחן.
- ב. בית המשפט שהרשיע את מיכאלה בעבירה הנוספת רשאי לתת לה הזמנה להתייצב בפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, והוא רשאי, על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר, להורות על מעצרה והבאתה בפני בית המשפט שנתן את צו המבחן.
- ג. בית המשפט שהרשיע את מיכאלה בעבירה הנוספת חייב לגזור עליה עונש על העבירה המקורית, שיבוא במקום צו המבחן.
- ד. בית המשפט שהרשיע את מיכאלה בעבירה הנוספת חייב לתת לה הזמנה להתייצב בפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, והוא רשאי, על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר, להורות על מעצרה והבאתה בפני בית המשפט שנתן את צו המבחן.

סעיף 14 לפקודת המבחן

נבחן שהורשע בעבירה נוספת

14. ראה שופט כי נבחן פלוני הורשע על עבירה נוספת רשאי הוא ליתן כל אחד מאלה:

- (1) הזמנה לנבחן להתייצב לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן במקום ובמועד שפורשו בה;
- (2) צו לעצור את הנבחן ולהביאו לפני בית המשפט שנתן את צו המבחן, ואולם שופט בית משפט שלום לא יתן צו כאמור אלא על סמך הודעה בכתב הנתמכת בתצהיר.

3. עמוס, המנהל עסק עצמאי, התייעץ עם עורך דינו באשר לדרך שבה עליו לנהל את חשבונות העסק. עורך הדין הודיע לו בכתב שהדרך שבה הוא מנהל את החשבונות תקינה וחוקית לחלוטין. זמן מה לאחר מכן הודיעו רשויות המס לעמוס כי בכוונתן להגיש נגדו כתב אישום בגין עבירות מס שונות הנוגעות לניהול חשבונות העסק. עמוס תוהה אם הוא עשוי לשאת באחריות פלילית על אף שהתייעץ עם עורך דינו ופעל בהתאם לחוות דעתו.

מה הדין?

- א. עמוס לא יישא באחריות פלילית ובלבד שטעותו הייתה בלתי נמנעת באורח סביר.
- ב. עמוס לא יישא באחריות פלילית גם אם טעותו לא הייתה בלתי נמנעת באורח סביר, ובלבד שיוכח כי עורך דינו פעל ברשלנות.
- ג. עמוס עשוי לשאת באחריות פלילית מחמת טעותו גם אם טעותו הייתה בלתי נמנעת באורח סביר.
- ד. עמוס עשוי לשאת באחריות פלילית גם אם טעותו הייתה בלתי נמנעת באורח סביר, אלא אם כן יוכח כי עורך דינו פעל בזדון.

סעי' 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

טעות במצב משפטי (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34 יט. לענין האחריות הפלילית אין נפקה מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו את האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר.

4. ב-12.8.2018 קלוד הורשע בביצוע עבירה של "גזירת שיער של אדם ללא ידיעתו" כלפי ג'נט. ב-23.9.2018 בוטל בחיקוק האיסור על עבירה זו. ב-20.9.2018 הוגש כתב אישום נגד קלוד בגין עבירה של גניבה והוא הורשע בביצועה ביום 26.9.2018. במסגרת הטיעונים לעונש, ביקשה התביעה להגיש את הרישום הפלילי של קלוד, הכולל אך ורק את הרשעתו בגין העבירה שביצע כלפי ג'נט.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לקבל את הרישום הפלילי כראיה ולהתחשב בהרשעתו הקודמת של קלוד בעת גזירת דינו, ובלבד שקלוד או סנגורו לא הכחישו את תוכנו.
- ב. בית המשפט רשאי לקבל את הרישום הפלילי כראיה ולהתחשב בהרשעתו הקודמת של קלוד בעת גזירת דינו, מאחר שכתב האישום בגין עבירת הגניבה הוגש לפני ה-23.9.2018.
- ג. בית המשפט לא יקבל את הרישום הפלילי כראיה ולא יתחשב בהרשעתו הקודמת של קלוד בעת גזירת דינו.
- ד. בית המשפט לא יקבל את הרישום הפלילי כראיה ולא יתחשב בהרשעתו הקודמת של קלוד בעת גזירת דינו, אלא אם קלוד העיד בעצמו בדבר אופיו הטוב.

סעי' 4 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ביטול העבירה לאחר עשייתה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

4. נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה – תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם – יופסקו; ניתן גזר-דין – יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.

5. בית המשפט החליט לתת צו מבחן בעניינו של אביאל לאחר ששמע את טיעונו של קצין המבחן בעל פה, חרף התנגדות של אביאל לתנאי הצו.

מה הדין?

- א. לא ניתן לתת צו מבחן בנסיבות המתוארות.
- ב. אם חוות דעתו של קצין המבחן תינתן בכתב, ניתן יהיה לתת צו מבחן.
- ג. ניתן לתת צו מבחן, ובלבד שאביאל יחתום על התחייבות בכתב בדבר הסכמתו לתנאי הצו.
- ד. ניתן לתת צו מבחן, ובלבד שבית המשפט יסביר לאביאל בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש.

סעי' 2-3 לפקודת המבחן

תסקיר בכתב לפני מתן צו מבחן

2. לא יתן בית משפט צו מבחן אלא לאחר קבלת תסקיר בכתב מקצין מבחן שנתמנה לפי פקודה זו.

הסבר לנבחן לפני מתן צו מבחן

3. לפני מתן צו מבחן יסביר בית המשפט לעברייני בלשון פשוטה את משמעות הצו ויזהירו שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירה שבגללה ניתן הצו (בחוק זה – העבירה המקורית), ולא יתן בית המשפט צו מבחן אלא אם הביע העברייני את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

6. עוז-לי וגוץ-לי הם בעלי מניות בחברה גדולה. השניים מכירים את נושאי המשרה בחברה ובטוחים כי לא יעברו עבירה פלילית. עם זאת, הם תוהים אם החברה עשויה לשאת באחריות פלילית גם בגין מעשים שנעשו על ידי בעלי תפקיד בחברה שאינם נושאי משרה.

מה הדין?

- א. לא ניתן לייחס אחריות פלילית לחברה בגין מעשים שנעשו על ידי בעלי תפקיד שאינם נושאי משרה.
- ב. לא ניתן לייחס אחריות פלילית לחברה בגין מעשים שנעשו על ידי בעלי תפקיד שאינם נושאי משרה, אלא אם יוכח שנושאי משרה בחברה היו מודעים לאותם מעשים.
- ג. בנסיבות מסוימות ניתן לייחס אחריות פלילית לחברה גם בגין מעשים שנעשו על ידי בעלי תפקיד שאינם נושאי משרה.
- ד. ניתן לייחס אחריות פלילית לחברה גם בגין מעשים שנעשו על ידי בעלי תפקיד שאינם נושאי משרה, ובלבד שמדובר בעבירה מסוג של אחריות קפידה.

סעי' 23(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד (תיקון מס' 39) (תשנ"ד-1994)

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית –

(2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.

7. דניס בת ה-20 הורשעה בתקיפתו של בורי בן ה-17. בית המשפט הטיל עליה צו המבחן.
מה בית המשפט אינו רשאי להורות?

- א. להורות לדניס לשלם לבורי סכום כסף לשם פיוס או פיצוי על הנזק שנגרם לו.
- ב. **להורות להוריה של דניס להחזיר למדינה את ההוצאות הכרוכות במילוי התנאים שנקבעו בצו, ובלבד שיש להם האמצעים לכך.**
- ג. להורות לדניס לשלם את הוצאות המשפט.
- ד. להורות לדניס לשלם את הוצאות העדים.

סעי' 11 לפקודת המבחן

חיוב בפיצויים ובהוצאות

11. ניתן צו מבחן, רשאי בית המשפט, אם ראה לנכון –

(1) להורות לנבחן, מיד לאחר מתן הצו, לשלם לנפגע סכום, שלא יעלה על הסכום הקבוע בסעיף 77 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, לשם פיוס או פיצוי על כל נזק שנגרם לו באותה עבירה; הוראה זו לא תפגע בזכות הנפגע ל"דיה";

(2) להורות לנבחן לשלם את הוצאות המשפט, כולן או מקצתן, לרבות הוצאות העדים, ולקבוע שיעורים לתשלום כאמור.

(3) להורות לנבחן, או להוריו – אם הוא קטין, להחזיר למדינה את ההוצאות, כולן או מקצתן, הכרוכות במילוי התנאים שנקבעו בצו כדי להבטיח את שלומו הנפשי והגופני של הנבחן ואת שיקומו החברתי, ובלבד שיש לו או להם האמצעים לכך.

8. דניאל, עובד ציבור, ומאור, שאינו עובד ציבור, פועלים יחד להטיית מכרז לטובתו של דניאל. בגין כך הם מואשמים בביצוע בצוותא של עבירה לפי סעיף 284 לחוק העונשין - "עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו-מאסר שלוש שנים". מאור טוען כי לא ניתן להרשיעו בעבירה מאחר שאינו עובד ציבור.

מה הדין?

- א. **העובדה כי מאור אינו עובד ציבור אין בה כדי למנוע את הרשעתו בעבירה.**
- ב. מאחר שמאור אינו עובד ציבור, לא ניתן להרשיעו כמבצע עיקרי של העבירה. אולם ניתן להרשיעו בשידול או בסיוע לעבירה.
- ג. מאחר שמאור אינו עובד ציבור, לא ניתן להרשיעו בעבירה זו, בשידול או בסיוע לה.
- ד. ניתן להרשיע את מאור כמבצע באמצעות אחר.

סעי' 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נתונים ענייניים ואישיים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34. נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו, לשנותו בדרך אחרת, או למנוע, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים.

9. נוכח המצב הביטחוני חוקקה הכנסת הוראת שעה שזמנה קצוב לשנתיים, לפיה חל איסור פלילי להתכתב על צה"ל בטלפונים ניידים ושדינו של העובר על איסור זה הינו שלוש מאסר. שנה לאחר חקיקת הוראת השעה זו, הורשעה שלומית בביצוע עבירה לפי הוראת השעה זו ונגזר עליה עונש של שנתיים מאסר. כעבור שנה, בעוד שלומית ממשיכה לרצות את עונש המאסר, פקעה הוראת השעה.

מה הדין?

- א. שלומית תשוחרר ממאסרה באופן מידי וייתכן כי תהא זכאית לפיצוי על שנת המאסר שריצתה.
- ב. שלומית תשוחרר ממאסרה באופן מידי, אך היא לא תהא זכאית לפיצוי על שנת המאסר שריצתה.
- ג. שלומית לא תשוחרר ממאסר.
- ד. שלומית לא תשוחרר ממאסר אלא באישור ועדת החוקה של הכנסת.

סעי' 4 ו-6 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ביטול העבירה לאחר עשייתה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

414. נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה – תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם – יופסקו; ניתן גזר-דין – יופסק ביצועו; ולא יהיו בעתיד עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.

עבירות שהזמן גרמן (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

6. הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על עבירה לפי חיקוק שנקבע בו או לגביו שיעמוד בתוקפו לתקופה מסוימת, או שנובע מטיבו שהוא נתון לשינויים מזמן לזמן.

10. ישראל, אזרח ותושב ישראל, וגיוני, אזרח ותושב בריטניה, הצטרפו לארגון טרור דאע"ש וביצעו במסגרתו מעשי טבח ופשעי מלחמה במצרים. לאחר מכן נמלטו השניים לישראל ולפני שנשפטו על כך. הניחו כי המעשים שביצעו הם עבירות לפי דיניה של מצרים ולא חל לגביהם סייג לאחריות פלילית לפי הדין המצרי.

מה הדין?

- א. דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי ישראל; דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי גיוני.
- ב. **דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי ישראל; דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי גיוני, ובלבד שמדינת ישראל התחייבה באמנה בינלאומית רב-צדדית ופתוחה להצטרפות להעניש על עבירות אלה.**
- ג. דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי ישראל, ובלבד שמדינת ישראל התחייבה באמנה בינלאומית רב-צדדית ופתוחה להצטרפות להעניש על עבירות אלה; דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שנעברו על ידי גיוני.
- ד. דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שביצע ישראל, ובלבד שמדינת ישראל התחייבה באמנה בינלאומית רב-צדדית ופתוחה להצטרפות להעניש על עבירות אלה; דיני העונשין של ישראל יחולו על העבירות שביצע גיוני, ובלבד שמדינת ישראל התחייבה באמנה בינלאומית רב-צדדית ופתוחה להצטרפות להעניש על עבירות אלה.

סעי' 15(א) ו-16 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירה שנעברה בידי אזרח ישראלי או תושב ישראל (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

15. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ מסוג פשע או עוון, שנעברה בידי אדם שהיה, בשעת עשיית העבירה או לאחר מכן, אזרח ישראלי או תושב ישראל; הוסגר אדם מישראל למדינה אחרת בשל אותה עבירה ונתן שם את הדין עליה, לא יחולו עוד עליה דיני העונשין של ישראל.

עבירות נגד משפט העמים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

16. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ אשר מדינת ישראל התחייבה, באמנות בינלאומיות רב צדדיות ופתוחות להצטרפות, להעניש עליהן; והוא, אף אם נעברו בידי מי שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, ויהא מקום עשיית העבירה אשר יהא.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב)(2) ו-(3), ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני העונשין של ישראל גם לפי סעיף זה.

11. אביעד יצא עם חבריו לבר. במהלך הערב הוא הזמין משקאות חריפים והרבה לשתות. בשל ריכוז האלכוהול הגבוה בדמו החל אביעד לאבד שליטה ולבסוף נקלע לקטטה עם אדם אחר בבר. הוגש נגדו כתב אישום בגין עבירת התקיפה לפי סעיף 379 לחוק העונשין, שזו לשונה: "379. התוקף שלא כדין את חברו, דינו- מאסר שנתיים, והוא אם לא נקבע בחוק זה עונש אחר לעבירה זו מחמת נסיבותיה". במהלך המשפט טען אביעד כי לא שלט במעשיו בשל כך שהיה מעורפל מהמשקאות החריפים הרבים ששתה באותו הערב.

מה הדין?

- א. בנסיבות העניין, אביעד לא יישא באחריות פלילית למעשיו.
- ב. אביעד לא יישא באחריות פלילית למעשיו, ובלבד שיוכיח שהעבירה נגרמה שלא מדעתו.
- ג. **אביעד יישא באחריות פלילית למעשיו.**
- ד. אביעד יישא באחריות פלילית למעשיו, ובלבד שנכנס למצב השכרות במכוון.

סעי' 34ט לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

שכרות (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34ט. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו.

(ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה בהתנהגותו הנשלטת ומדעתו, רואים אותו כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.

(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית אם היא עבירה של התנהגות, או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

(ד) בסעיף זה, "מצב של שכרות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם מסוכן או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה.

(ה) סעיפים קטנים (א), (ב) ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

12. דגנית, אזרחית תאילנד, השתתפה בשיט בספינת השעשועים הישראלית "על הגל". עם עגינתה של ספינת השעשועים בכרתים שביוון החלה דגנית לנהוג באלמוות ובזעם כלפי צוות הספינה מאחר שלא הסכימו למכור לה שוקולד. בשלב מסוים, היא אף תקפה את ששון, אחד מאנשי הצוות שסרב למכור לה שוקולד, וגרמה לו לחבלה חמורה. דני, קצין הביטחון של הספינה, תוהה אם דיני העונשין של ישראל חלים על מעשיה של דגנית וניתן להעמידה לדין על אף שאינה אזרחית ישראל.

מה הדין?

- א. **בנסיבות העניין, ניתן להעמיד את דגנית לדין.**
- ב. לא ניתן להעמיד את דגנית לדין, שכן היא אינה אזרחית או תושבת ישראל.
- ג. ניתן להעמיד לדין את דגנית, ובלבד שששון הוא אזרח או תושב ישראל.
- ד. ניתן להעמיד לדין את דגנית, ובלבד שמעשיה הם עבירה גם על פי דיני העונשין של יוון.

סעי' 7 ו-12 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

העבירות לפי מקומן (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

7. (א) "עבירת-פנים" –

- (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;
- (2) מעשה הכנה לעבור עבירה, נסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.
- (ב) "עבירת-חוץ" – עבירה שאיננה עבירת-פנים.
- (ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

עבירת פנים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

13. איילה הורשעה בניסיון לשידול לאחר שניסתה לשדל את דוד לבצע בדנה עבירה של אינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, עבירה שדינה 16 שנות מאסר. במהלך הדיון לשמיעת הטיעונים לעונש הפנו עורכי הדין את תשומת ליבו של ביהמ"ש לסעיף 355 לחוק העונשין, הקובע כי "הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 345, 348(א), (ב) או (ג), או 351(א), (ב) או (ג)(1) או (2), לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו".

מה הדין?

- א. בהיעדר טעמים מיוחדים, ביהמ"ש יטיל על איילה עונש מאסר שנע בין 4 ל-16 שנות מאסר.
- ב. בהיעדר טעמים מיוחדים, ביהמ"ש יטיל על איילה עונש מאסר שנע בין 4 שנות ל-8 שנות מאסר.
- ג. **בהיעדר טעמים מיוחדים, ביהמ"ש יטיל על איילה עונש מאסר שנע בין שנתיים ל-8 שנות מאסר.**
- ד. בהיעדר טעמים מיוחדים, ביהמ"ש יטיל על איילה עונש מאסר שנע בין שנתיים ל-4 שנות מאסר.

סעי' 33 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נסיון לשידול (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

33. הנסיון לשדל אדם לבצע עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע לביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה -

- (1) עונש מיתה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנים;
- (2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים;
- (3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;
- (4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

14. יחיאל הועמד לדין באנגליה והורשע בעבירה של אינוס. במשך כל המשפט, שארך 6 חודשים, שהה יחיאל במעצר מאחורי סורג ובריח. לאחר שניתן גזר דינו ולפני שהחל לרצות את עונשו, נמלט יחיאל לישראל. עם הגיעו ארצה הוא נעצר על ידי המשטרה, הועמד לדין בגין העבירה בה הורשע באנגליה ונידון לשנת מאסר.

מה הדין?

- א. בנסיבות העניין, על יחיאל לרצות את מלוא העונש שהוטל עליו בישראל.
- ב. **על יחיאל לרצות את העונש שהוטל עליו, בניכוי תקופת מעצרו באנגליה.**
- ג. לבית המשפט שיקול דעת האם לנכות מהעונש שהוטל על יחיאל את ימי המעצר מאחורי סורג ובריח.
- ד. לא ניתן לנכות ימי מעצר מאחורי סורג ובריח בחו"ל מעונש מאסר שירוצה בישראל.

סעי' 11 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ניכוי עונש או מעצר (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

11. נשא אדם עונש בחוץ לארץ על עבירה, או היה נתון שם במעצר בגללה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מן העונש שעליו לשאת בישראל בשל אותה עבירה.

15. אלון הורשע בעבירה של זיהום מים לפי סעיף 221 לחוק העונשין, שזו לשונה: "המעכיר או מזהם מי מעין, מיכל או מאגר או מי מקום אחר, ועושה אותה בכך פחות מתאימים למטרה שהם משמשים לה כרגיל, דינו- מאסר שלוש שנים." בית משפט השלום גזר על אלון שנתיים מאסר. הנאשם ערער לבית המשפט המחוזי, כאשר גם המדינה ערערה על קולת העונש. בית המשפט החמיר את עונשו לעונש של שנתיים וחצי מאסר. המדינה ערערה על קולת העונש בשנית לבית המשפט העליון שהחמיר את עונשו של אלון פעם נוספת לשלוש וחצי שנות מאסר.

מה הדין?

- א. לא ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת.
- ב. ככלל, לא ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, אלא אם העבירה נעברה בנסיבות מחמירות שיפורטו בגזר הדין של ערכאת הערעור.
- ג. **ככלל, ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, אך בנסיבות המקרה בית המשפט העליון לא היה רשאי להחמיר את עונשו של אלון.**
- ד. ככלל, ניתן להחמיר עונש שהוטל יותר מפעם אחת, ובנסיבות המקרה, מאחר שהערעור נידון בבית המשפט העליון, ניתן היה להחמיר את עונשו של אלון פעם נוספת.

סעי' 35(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עונש חובה ונסיבות מקלות (תיקון מס' 44) תשנ"ה-1995

35א. (א) הורשע אדם בעבירה שדינה עונש חובה, ניתן להטיל עליו עונש קל מעונש החובה הקבוע לעבירה, אם העבירה נעברה בנסיבות מקלות מיוחדות שיפורשו בגזר הדין.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על אלה:

16. טל וטלי, ישראלים הגרים בפריז מזה שלוש שנים, קשרו קשר לביצוע שוד בסניף של בנק לאומי בעכו, אך נתפסו על אדמת צרפת בטרם הוציאו את תוכניתם לפועל ולאחר שביצעו צעדים ממשיים וברורים לקראת ביצוע העבירה.

לפי הדין, האם ניתן להעמידם לדין בישראל בגין ניסיון או קשירת קשר לעבור עבירת שוד?

- א. מדובר בעבירת חוץ, ולכן דיני העונשין של ישראל לא יחולו עליה.
- ב. מדובר בעבירת חוץ, אך בנסיבות המתוארות בשאלה דיני העונשין של ישראל יחולו עליה.
- ג. **מדובר בעבירת פנים, ולכן דיני העונשין של ישראל יחולו עליה.**
- ד. מדובר בעבירת פנים, אך בנסיבות המתוארות בשאלה דיני העונשין של ישראל לא יחולו עליה.

סעי' 7 ו-12 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

העבירות לפי מקומן (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

7. (א) "עבירת-פנים" –

- (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;
- (2) מעשה הכנה לעבור עבירה, ניסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.
- (ב) "עבירת-חוץ" – עבירה שאיננה עבירת-פנים.
- (ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

עבירת פנים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

17. ניר ונירית הלכו יחד ברחוב כשלפתע קפץ על נירית גנב שניסה לחטוף את התיק שלה. ניר נחלץ לעזרתה של נירית, תקף את הגנב והביא לנטרולו.

איזה מבין המשפטים הבאים אינו נכון?

- א. ניר עשוי לשאת באחריות פלילית לתקיפתו של הגנב, אם ייקבע שפעל באופן בלתי סביר בנסיבות העניין לשם מניעת תקיפתה של עירית.
- ב. **פעולותיו של ניר אינן בגדר הגנה עצמית, שכן סייג זה חל רק כאשר אדם פועל להדוף תקיפה שנשקפה ממנה סכנה לו עצמו.**
- ג. ניר לא ייחשב כמי שפעל מהגנה עצמית אם הוא הביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה שביצע הגנב.
- ד. ניר לא יוכל ליהנות מסייג ההגנה העצמית אם הממשיך לתקוף את הגנב גם לאחר נטרולו.

סעי' 34 ו-34טז לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הגנה עצמית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים

חריגה מן הסביר (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34טז. הוראות סעיפים 34, 34א ו-34יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה.

18. לפניכם קטע מהכרעת דין דמיונית ומהוראת חוק דמיונית:

"...מצאתי לנכון לזכות את הנאשם מעבירת 'אלימות מילולית נגד המדינה' - שניסוחה הוא: 'מפעל באלימות מילולית נגד מדינת ישראל וגרם בכוונה לפגיעה בביטחון המדינה, דינו מאסר עולם' – שכן, במקרה דנן לא הוכיחה התביעה כי הנאשם באמת רצה והתכוון לפגוע בביטחון המדינה. אמת, עלה ביד התביעה להוכיח כי צפה ברמת וודאות קרובה כי ביטחון המדינה ייפגע, אולם לאור מילותיו המפורשות של הסעיף - 'וגרם בכוונה לפגיעה בביטחון המדינה' - אין כל אפשרות להרשיעו."

האם צדק בית המשפט בקביעתו?

- א. כן. מדובר בעבירת כוונה, ומשלא הוכח כי הנאשם התכוון לפגוע בביטחון המדינה, אין דרך להרשיעו.
- ב. לא. מדובר בעבירת כוונה, ועל כן ניתן היה להרשיע את הנאשם אם צפה את הפגיעה בביטחון המדינה כאפשרות קרובה לוודאי.
- ג. כן. מדובר בעבירה שדינה מאסר עולם, ומשלא הוכיחה התביעה כי הנאשם התכוון לפגוע בביטחון המדינה בכוונה תחילה, אין כל דרך להרשיעו.
- ד. לא. אולם, אם תוכיח התביעה כי הנאשם עצם את עיניו, ניתן יהיה להרשיעו גם מבלי להוכיח כי התכוון לפגוע בביטחון המדינה.

סעי' 20 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מחשבה פלילית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פזיזות שבאחת מאלה:

(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנוע.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;

(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

19. בעת שערכה דקלה קניות בסופרמרקט היא חשה רעב קל. בשלב מסוים היא לא הצליחה לשלוט ברעבונה ונטלה בורקס מערמת בורקסים שעמדה בתוך הסופרמרקט. דקלה מואשמת בעבירת גניבה והיא מעוניינת לבחון את קיומן של טענות ההגנה שלהלן:

1. אם דקלה בת 10 יעמוד לה סייג הקטינות.
2. אם תוכיח דקלה כי אכן בער בה דחף שאינו בר כיבוש יעמוד לה סייג היעדר השליטה.
3. אם תוכיח דקלה שהמעשה הוא קל ערך מבחינת המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי יעמוד לה סייג זוטי הדברים.
4. אם תוכיח דקלה כי לא ידעה כי אסור לקחת בורקס מבלי לשלם, יעמוד לה סייג הטעות במצב משפטי.

אילו מבין הטענות שלעיל אינן נכונות?

- א. (4),(2)
- ב. (4),(2),(1),(3)
- ג. (3),(1)
- ד. (4),(3),(2)

סעי' 34, 34ז, 34יז ו-34יט לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

קטינות (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו שתים עשרה שנים. **העדר שליטה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994**

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לבין ההימנעות ממנו מחמת העדר שליטה על תנועותיו הגופניות, לענין אותו מעשה, כמו מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכול להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוויתית, בשעת שינה, או במצב של אוטומטיזם או של היפנוזה.

זוטי דברים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34יז. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך.

טעות במצב משפטי (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34יט. לענין האחריות הפלילית אין נפקא מינה אם האדם דימה שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו את האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר.

20. יונה הורשע בעבירת שוחד. בית המשפט סבור כי יש צורך להרתיע את הציבור מפני ביצוע עבירות שחיתות כגון שוחד, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של יונה תביא להרתעת הציבור.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להתחשב בשיקול הרתעת הציבור כהצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם לעבירה שביצע יונה.
- ב. בית המשפט רשאי להתחשב בשיקול הרתעת הציבור בעת קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע יונה.
- ג. **בית המשפט רשאי להתחשב בשיקול הרתעת הציבור בעת קביעת עונשו הספציפי של יונה בתוך מתחם העונש ההולם.**
- ד. בית המשפט אינו רשאי להתחשב בשיקול הרתעת הציבור כחלק מגזירת דינו של יונה, שכן חישוב כן סטייה מעקרון האשמה הנוהג במשפט הפלילי.

סעי' 40 ו-40א(ג) לחוק העונשין, , התשל"ז-1977.

הרתעת הרבים (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

40. מצא בית המשפט כי יש צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה מסוג העבירה שביצע הנאשם, וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים, רשאי הוא להתחשב בשיקול זה בבואו לקבוע את עונשו של הנאשם, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם.

קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת עונשו של הנאשם (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

40א. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.

(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40 ו-40ה.

21. אייל הועמד לדין בגין עבירת הריגה. בית המשפט שוכנע כי הוא אינו כשיר לעמוד לדין מחמת מצבו הנפשי ועל כן הורה על אשפוזו במחלקה פסיכיאטרית בבית חולים לתקופה מרבית של 20 שנים. בדיון תקופתי שנערך בעניינו של אייל לאחר שלוש שנים החליטה הוועדה הפסיכיאטרית המחוזית (להלן: הוועדה) כי בהתחשב במכלול הנסיבות ובמצבו של אייל יש לשחררו מהאשפוז.

מה הדין?

- א. הוועדה אינה רשאית להורות על שחרורו של אייל מהאשפוז עד תום תקופת האשפוז המרבית שקבע בית המשפט.
- ב. **הוועדה תודיע על מועד השחרור לפסיכיאטר המחוזי, ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המחוז ולמשטרת ישראל. היועץ המשפטי לממשלה רשאי להורות כי אייל יעמוד לדין בגין עבירת ההריגה.**
- ג. הוועדה אינה רשאית להורות על שחרורו של אייל מהאשפוז ללא אישור של בית המשפט שהורה על אשפוזו.
- ד. הוועדה תודיע על מועד השחרור לפסיכיאטר המחוזי, ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המחוז ולמשטרת ישראל. פרקליט המחוז והיועץ המשפטי לממשלה רשאים להגיש ערר על החלטת הוועדה לבית המשפט המחוזי.

סעי' 21 ו-28(ד)(1) לחוק לטיפול בחולי נפש ה

עמדה לדין לאחר שחרור

21. אושפז נאשם על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15(א) או נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו של בית משפט לפי סעיף 15(א) או על פי החלטת ועדה פסיכיאטרית לפי סעיף 28(ב) והוא שוחרר לאחר מכן לפי סעיף 28(ד), רשאי היועץ המשפטי לממשלה להורות כי הנאשם יועמד לדין על העבירה שבה הואשם.

דיון תקופתי בענין חולה שאושפז או נמצא בטיפול מרפאתי על פי צו

(ד) (1) החליטה הוועדה על שחרורו של החולה או שהורתה שהחולה יקבל טיפול מרפאתי, תודיע על מועד השחרור או על מתן ההוראה לקבלת טיפול מרפאתי לפסיכיאטר המחוזי, ליועץ המשפטי לממשלה, לפרקליט המחוז ולמשטרת ישראל;

22. עופר נתפס לאחר שגנב ארנקים של עוברים ושבים בכיכר ציון בירושלים. הוא הועמד לדין והורשע בעבירה הגניבה. בגזר הדין התייחס בית המשפט לעובדה שמצבה הכלכלי של משפחתו של עופר עלול להידרדר אם עופר ייכנס למאסר לתקופה ממושכת.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להתחשב בפגיעה הצפויה למשפחתו של עופר בעת קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה ובעת גזירת עונשו של עופר בתוך מתחם העונש ההולם.
- ב. בית המשפט רשאי להתחשב בפגיעה הצפויה למשפחתו של עופר בעת קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה אך לא בעת גזירת עונשו של עופר בתוך מתחם העונש ההולם.
- ג. **בית המשפט אינו רשאי להתחשב בפגיעה הצפויה למשפחתו של עופר בעת קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה, אך רשאי להתחשב בפגיעה הצפויה למשפחתו של עופר בעת גזירת עונשו של עופר בתוך מתחם העונש ההולם.**
- ד. בית המשפט אינו רשאי להתחשב בפגיעה הצפויה למשפחתו של עופר בעת קביעת מתחם העונש ההולם לעבירה או בעת גזירת עונשו של עופר בתוך מתחם העונש ההולם.

סעי' 40 ג' ו-40א לחוק העונשין, , התשל"ז-1977.

קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת עונשו של הנאשם (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

40ג. (א) בית המשפט יקבע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40ט.

(ב) בתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה כאמור בסעיף 40א, ואולם בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי הוראות סעיפים 40 ד' ו-40ה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

40א. בגזירת העונש המתאים לנאשם כאמור בסעיף 40ג(ב), רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר כי ראוי לתת להן משקל בנסיבות המקרה, ובלבד שהעונש לא יחרוג ממתחם העונש ההולם:

- (1) הפגיעה של העונש בנאשם, לרבות בשל גילו;
- (2) הפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם;
- (3) הנזקים שנגרמו לנאשם מביצוע העבירה ומהרשתו;
- (4) נטילת האחריות של הנאשם על מעשיו, וחזרתו למוטב או מאמציו לחזור למוטב;
- (5) מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה;
- (6) שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; ואולם כפירה באשמה וניהול משפט על ידי הנאשם לא ייזקפו לחובתו;
- (7) התנהגותו החיובית של הנאשם ותרומתו לחברה;
- (8) נסיבות חיים קשות של הנאשם שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה;
- (9) התנהגות רשויות אכיפת החוק;
- (10) חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה;
- (11) עברו הפלילי של הנאשם או העדרו.

23. לוי הורשע בבית המשפט המחוזי בביצוע עבירת שוד. טרם מתן גזר הדין, הורה בית המשפט, לבקשת התביעה וחרף התנגדותו של לוי, על צירוף שני תיקים שעמדו לחובת לוי: האחד, כתב אישום שהיה תלוי נגדו בבית משפט השלום, שבו הואשם לוי בעבירת גניבה והודה בבית המשפט בביצוע העבירה אך טרם הורשע; השני, תיק שבו נחשד לוי בעבירת סחר בסמים, הודה בחקירתו, החקירה הסתיימה אך טרם הוגש כתב אישום. בעקבות צירוף התיקים הרשיע בית המשפט המחוזי את לוי בעבירת גניבה, שעונשה שלוש שנות מאסר, ובעבירת סחר בסמים, שעונשה עשרים שנות מאסר.

האם היה בית המשפט המחוזי היה מוסמך לעשות כן?

- א. בית המשפט היה מוסמך להרשיע את לוי גם בעבירת גניבה וגם בעבירת סחר בסמים.
- ב. בית המשפט היה מוסמך להרשיע את לוי בעבירת סחר בסמים, אך לא בעבירת גניבה.
- ג. בית המשפט לא היה מוסמך להרשיע את לוי בעבירת גניבה, אך לא בעבירת סחר בסמים.
- ד. **בית משפט לא היה מוסמך להרשיע את לוי בעבירת גניבה ולא היה מוסמך להרשיע את לוי בעבירת סחר בסמים.**

סעי' 39(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירות אחרות שהודה בהן הנאשם [יא/5]

39. (א) מי שהורשע בשל עבירה פלונית וביקש שבית המשפט ידון אותו גם בשל עבירות אחרות שהוא מודה שעבר אותן, רשאי בית המשפט - לאחר שנתן לתובע הזדמנות להשמיע טענותיו לענין זה - להרשיעו ולגזור את דינו, או להעמידו במבחן, בשל כל אחת מן העבירות האחרות.

24. רונן הורשע בעבירה של ביצוע מעשה מגונה באבישי לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין. בית המשפט גזר על רונן עונש של שנת מאסר בפועל וכן חייבו בתשלום פיצוי לאבישי בסך 250,000 ש"ח בגין הטרדומה הנפשית ממנה הוא סובל בשל מעשה העבירה.

מה הדין?

- א. בית המשפט היה רשאי לגזור על רונן קנס, שיועבר לקופת המדינה, אך לא לחייבו בפיצוי שיועבר לאבישי.
- ב. בית המשפט היה רשאי לחייב את רונן בתשלום פיצוי לאבישי, אך לא בסכום האמור.
- ג. **בית המשפט היה רשאי לחייב את רונן בתשלום פיצוי בסכום האמור לאבישי.**
- ד. בית המשפט היה רשאי לחייב את רונן בתשלום פיצוי על הנזק שגרם לאבישי, אולם לא ניתן להטיל פיצויים כאמור בגין נזק ממוני כמו סבל נפשי.

סעי' 77(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

פיצוי [יא/40] (תיקון מס' 14) תשמ"ב-1982 (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988 (תיקון מס' 78) תשס"ד-2004 צו תש"ע-2010

77. (א) הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו.

25. קין הועמד לדין בגין רצח אחיו הבל, עבירה שדינה מאסר עולם חובה. עקב מצבו הנפשי הקשה נשלח קין לבדיקה פסיכיאטרית. חוות הדעת הפסיכיאטרית העלתה כי עקב מצבו הנפשי הקשה, קין אינו מסוגל לעמוד לדין.

מה הדין?

- א. **בית המשפט רשאי לצוות שקין יאושפז בבית חולים פסיכיאטרי אם נוכח כי ישנן ראיות לכאורה כי קין רצח את הבל. תקופת האשפוז המרבית תהא 25 שנים.**
- ב. בית המשפט יצווה על אשפוזו של קין בבית חולים פסיכיאטרי. בית המשפט ידון מדי חצי שנה בהארכת תקופת האשפוז, בהתאם לחוות דעת פסיכיאטרית שתונח לפניו.
- ג. בית המשפט רשאי לצוות שקין יאושפז בבית חולים פסיכיאטרי, אם נוכח כי ישנן ראיות לכאורה כי קין רצח את הבל. תקופת האשפוז תהא ללא הגבלה, כמאסר עולם.
- ד. בית המשפט יצווה על אשפוזו של קין בבית חולים פסיכיאטרי. בית המשפט יקבע בצו את תקופת האשפוז המרבית בהתאם לטיעונים לעונש שיוצגו בפניו.

סעי' 15(א), 15(1א) ו-15(1ד)(2) לחוק טיפול בחולי נפש

אשפוז או טיפול מרפאתי של נאשם על פי צו בית משפט

15. (א)

הועמד נאשם לדין פלילי ובית המשפט סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין מחמת היותו חולה, רשאי בית המשפט לצוות שהנאשם יאושפז בבית חולים או יקבל טיפול מרפאתי; החליט בית המשפט לברר את אשמתו של הנאשם לפי סעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), יהיה הצו שניתן כאמור בר-תוקף עד תום הבירור, ומשתם או נפסק הבירור והנאשם לא זוכה – יחליט בית המשפט בשאלת האשפוז או הטיפול המרפאתי.

(1א) לא ייתן בית משפט צו לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי יש ראיות לכאורה כי הנאשם עשה את מעשה העבירה שבו הואשם בכתב האישום או שעשה מעשה עבירה אחר המבוסס על אותן עובדות או על עובדות דומות לעובדות שבכתב האישום.

(1ד) (1) בית משפט לא יקבע בצו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) את תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי, ואולם יורה בצו על תקופת האשפוז או הטיפול המרפאתי המרבית לפי הוראות פסקאות (2) ו-(3) (להלן – תקופת האשפוז או הטיפול המרבית);

(2) תקופת האשפוז או הטיפול המרבית תהיה תקופת המאסר המרבית; לעניין זה, תקופת המאסר המרבית –

(א) תקופת המאסר הקבועה בחוק לעבירה כאמור בסעיף קטן (1א) או (ב), לפי העניין, ואם הועמד הנאשם לדין לפני בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)(1)(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 – שבע שנים;

(ב) היו כמה עבירות כאמור בפסקת משנה (א) – תקופת המאסר הארוכה ביותר מבין תקופות המאסר הקבועות בחוק לאותן עבירות;

(ג) היתה עבירה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב), עבירה שדינה מאסר עולם חובה – 25 שנים;

26. כנגד ניר ואלעד הקטינים הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע בצוותא של עבירת שוד. בית המשפט לנוער קבע כי הם ביצעו את העבירה והורה על החזקתו של ניר במעון לתקופה של שנה וחצי ועל החזקתו של אלעד- שמעורבותו בשוד הייתה חמורה יותר- במעון נעול לתקופה של שנתיים. עתה, לאחר שהוחזקו במעונות תקופה סבירה, סבור הממונה על המעונות(להלן: הממונה) כי לאור התנהגותו הבעייתית של ניר יש להעבירו למעון נעול עד לתום השנה וחצי.

מה הדין?

- א. **הממונה רשאי להעביר את אלעד למעון שאינו נעול אם קיימות נסיבות המצדיקות את העברתו כאמור ; הממונה אינו רשאי להעביר את ניר למעון נעול.**
- ב. **הממונה רשאי להעביר את אלעד למעון שאינו נעול אם קיימות נסיבות המצדיקות את העברתו כאמור ; הממונה רשאי להעביר את ניר למעון נעול אם שוכנע שניר מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים ולא ניתן להשיג את המטרה שבהעברתו להחזקה במעון נעול בדרך שפגיעתה בחירותו של ניר פחותה , ובלבד שנתן לניר הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה.**
- ג. **הממונה לא רשאי להעביר את אלעד למעון שאינו נעול ; הממונה לא רשאי להעביר את ניר למעון נעול.**
- ד. **הממונה אינו רשאי להעביר את אלעד למעון שאינו נעול ; הממונה רשאי להעביר את ניר למעון נעול אם שוכנע שניר מסוכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים ולא ניתן להשיג את המטרה שבהעברתו להחזקה במעון נעול בדרך שפגיעתה בחירותו של ניר פחותה, ובלבד שנתן לניר הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה.**

סעי' 31 לחוק הנוער (שפטיה ענישה ודרכי טיפול)

העברה

31. (א) ציווה בית משפט לנוער על החזקת קטין במעון נעול, רשאי הממונה על המעונות להעביר את הקטין מהמעון הנעול ולהחזיקו במעון, ובלבד שהקטין הוחזק במעון נעול במשך תקופה סבירה וקיימות נסיבות המצדיקות את העברתו כאמור.

(ב) ציווה בית משפט לנוער על החזקת קטין במעון, לא יוחזק הקטין במעון נעול אלא באישור בית המשפט.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי הממונה על המעונות, לאחר שנתן לקטין הזדמנות להביע את עמדתו לעניין זה, להעביר קטין שבית משפט לנוער ציווה על החזקתו במעון, להחזקה זמנית במעון נעול, אף בלא אישור בית המשפט, לתקופה הקצרה ביותר האפשרית בנסיבות העניין אשר לא תעלה על שבעה ימים, אם שוכנע שהתקיימו שניים אלה :

(1) הקטין מסכן או עלול לסכן את עצמו או אחרים, או גורם נזק חמור ומתמשך לרכוש ;

(2) לא ניתן להשיג את המטרה שבהעברת הקטין להחזקה במעון נעול בדרך שפגיעתה בחירותו של הקטין פחותה.

(ד) על החלטת הממונה על המעונות לפי סעיף קטן (ג) ניתן לערור לפני בית משפט לנוער.

(ה) בית משפט לנוער שציווה על החזקת קטין במעון רשאי, לבקשת הממונה על המעונות או מי שהוא הסמיכו לכך, ולאחר ששמע את טענות הצדדים במעמד הצדדים, להאריך את תקופת ההחזקה הזמנית במעון נעול כאמור בסעיף קטן (ג) בתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים, אם שוכנע כי התנאים האמורים בפסקאות (1) ו-(2) של אותו סעיף קטן ממשיכים להתקיים.

27. קייטי ואלכס הורשעו בתקיפת מיריה. בגזר הדין נדונה קייטי ל-6 חודשי מאסר, ואילו אלכס נידונה ל-10 חודשי מאסר. בגזר הדין נקבע כי שתי הנאשמות יחלו לרצות את עונשן ביום 1.1.2017.

אילו מהמשפטים הבאים הוא הנכון ביותר?

- א. אם קבע בית המשפט כי קייטי תרצה מחצית מעונשה בעבודות שירות, היא תיחשב כעובדת שירות החל מיום 1.1.2017. בית המשפט אינו רשאי לקבוע כי אלכס תרצה מחצית מעונשה בעבודות שירות.
- ב. **אם קבע בית המשפט כי קייטי תרצה מחצית מעונשה בעבודות שירות, היא תיחשב עובדת שירות מיום 1.4.2017. בית המשפט אינו רשאי לקבוע כי אלכס תרצה מחצית מעונשה בעבודות שירות.**
- ג. אם קבע בית המשפט כי קייטי ואלכס יירצו מחצית מעונשן בעבודות שירות, הן ייחשבו כעובדות שירות החל מיום 1.1.2017.
- ד. אם קבע בית המשפט כי קייטי ואלכס יירצו מחצית מעונשן בעבודות שירות, קייטי תיחשב כעובדת שירות החל מיום 1.4.2017, ואלכס תיחשב כעובדת שירות החל מיום 1.6.2017.

סעי' 51 ו-51ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977. **הגדרות (תיקון מס' 21) תשמ"ז-1987**

51א. בסימן זה –

"הממונה" – הממונה על עבודת שירות שמונה לפי סעיף 51א;

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

"עבודת משק" – (נמחקה);

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

"עבודה ציבורית" – (נמחקה);

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

"עבודת שירות" – עבודה מחוץ לכותלי בית הסוהר, שהיא למטרות של תועלת הציבור, במוסד ממוסדות המדינה, או בגוף אחר או בסוגי גופים, שקבע השר לביטחון הפנים;

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

"עובד שירות" – מי שנידון לעונש מאסר בעבודת שירות מהמועד שנקבע לתחילת ביצוע עבודת השירות.

נשיאת מאסר בעבודת שירות (תיקון מס' 21) תשמ"ז-1987 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009
(תיקון מס' 133 – הוראת שעה) תשע"ח-2018

51ב. (א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון ישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה – חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(1ב) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה :

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות ; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיק לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיק לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיק לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין ;

(2) אפשרות השמתו או אי-השמתו של הנאשם בעבודת שירות מתאימה למצבו הבריאותי ולמוגבלויותיו, אם ישנן, יכולתו להיות מועסק בסוגי מקומות העבודה שניתן להעסיק בהם עובד שירות ויכולתו לעמוד בשעות העבודה הנדרשות ובנוהלי עבודה הנהוגים בסוגי מקומות עבודה כאמור ; לעניין זה, רשאי הממונה להתבסס על אלה :

(א) העבירה שבה הורשע הנאשם ;

(ב) הרשעות קודמות של הנאשם ;

(תיקון מס' 112) תשע"א-2011

(ג) חוות דעת מטעם גורם טיפולי בעניינו של הנאשם, אם ניתנה, ובכלל זה – אם נערך תסקיר של קצין מבחן בקשר להליך שבו התבקשה חוות דעת הממונה – סיכום והמלצות של התסקיר, ואם הוכנה הערכת מסוכנות לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 – תמצית הערכה עדכנית ;

(תיקון מס' 112) תשע"א-2011

(ד) צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, וצו על פי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004, אם הוצאו בעניינו של הנאשם ;

(ה) הערכות שניתנו בעבר לעניין אופן הביצוע של עבודות שירות קודמות על ידי הנאשם ;

(ו) מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלויותיו, אם ישנן, לרבות חוות דעת מטעם גורם טיפולי לעניין זה.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(2ב) לצורך השמת הנאשם בסוג מסוים של עבודת שירות, נוכח קיומן של מגבלות השמה, רשאי הממונה להתבסס על המידע המנוי בסעיף קטן (1ב)(2)(א) עד (ו), ועל מידע בדבר עברו של הנאשם ; ואולם מידע שאינו מנוי בסעיף קטן (1ב)(2), לא יובא לפני בית המשפט, ולא ישמש עילה לאי-השמת הנאשם בעבודת שירות.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(3ב) לא מצא הממונה מקום מתאים להשמת הנאשם בעבודת שירות, נוכח המידע המנוי בסעיף קטן (1ב)(2)(א) עד (ו), יודיע על כך לבית המשפט, ויפרט את הפעולות שביצע לצורך איתור מקום מתאים, ומתי עתיד להתפנות מקום מתאים להשמת הנאשם, בשים לב למידע כאמור.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(4) (1) בית המשפט רשאי להורות לממונה להציג לפניו מידע כאמור בסעיף קטן (1ב)(1), שעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהוא חסוי על פי דין או שגילוי לנאשם או לבא כוחו עלול, לדעת גורם כאמור בסעיף קטן (1ב)(1), לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסימן זה – מידע חסוי) ;

(2) לבקשת הנאשם או בא כוחו, יורה בית המשפט לממונה להתיר לנאשם לעיין במידע שעליו מבוססת חוות דעת הממונה לגביו ; היה המידע שעליו מבוססת חוות הדעת כאמור מידע חסוי ומצא בית המשפט כי העניין שיש באי-גילוי עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, לא יורה על עיון הנאשם במידע האמור, ויורה לממונה להעביר לנאשם תמצית או פרטים של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי החשוב האחר ;

(3) בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו, אלא אם כן התנגד הנאשם לעיון בית המשפט במידע החסוי; התנגדות כאמור תיחשב כחזרה מהסכמת הנאשם לנשיאת עונשו בעבודת שירות;

(4) הורה בית המשפט לממונה לתת לנאשם לעיין במידע חסוי שעליו מבוססת חוות הדעת, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע; עד למתן החלטה בעתירה לא יגולה החומר;

(5) לצורך החלטתו בעניין התאמתו בלבד של הנאשם לעבודת שירות, רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם מידע חסוי שהובא לפניו לפי סעיף קטן זה.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות.

(ד) לענין סעיף זה, תקופת מאסר בפועל תחושב כך:

(1) תקופות מאסר חופפות - לפי התקופה הארוכה יותר;

(2) תקופות מאסר מצטברות - לפי סך כל התקופות.

28. רון בן ה-19 מואשם ברצח. כנגד חברתו בת ה-15, דליה, הוגש כתב אישום המייחס לה עבירה של סיוע לרצח. שניהם נעצרו לאחר שבית המשפט קבע כי קיימות נגדם ראיות לכאורה להוכחת אשמתם. קצינת המבחן של דליה הגישה לבית המשפט לנוער תסקיר מבחן והציעה כי יינתן לגבי דליה צו להשגחה זמנית. בית המשפט לנוער סבר שאין מקום להסתפק בצו להשגחה זמנית וכי טובתה של דליה מחייבת להחזיקה במעון נעול לצרכי הסתכלות. דליה מסרבת בכל תוקף כי יינתן לגביה צו לצורכי הסתכלות.

מה הדין?

א. בנסיבות העניין, ביהמ"ש לנוער אינו רשאי לצוות על החזקתה של דליה במעון נעול לצורכי הסתכלות.

ב. ביהמ"ש לנוער רשאי לצוות על החזקתה של דליה במעון נעול לצורכי הסתכלות, לתקופה שלא תעלה על 45 ימים, אם התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות את מתן הצו, ובלבד שדליה מיוצגת ע"י סניגור.

ג. בית המשפט לנוער רשאי לצוות על החזקתה של דליה במעון נעול לצורכי הסתכלות, לתקופה שלא תעלה על 70 ימים, גם אם דליה אינה מיוצגת על ידי סניגור, ובלבד שבית המשפט ראה, מטעמים שיירשמו, שלא ייגרם לה אי - צדק במתן הצו בשל כך.

ד. ביהמ"ש לנוער רשאי לצוות על החזקת דליה במעון נעול לצורכי הסתכלות לתקופה שלא תעלה על 70 ימים, אם התקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות את מתן הצו, ובלבד שדליה מיוצגת ע"י סניגור.

סעי' 20א(א), 20א(ב) ו-20ב(א) לחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול)

צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות

20א. (א)

הוגש כתב אישום נגד קטין וסבר בית משפט לנוער, לאחר שהובאה לפניו חוות דעתו של קצין מבחן, כי מתן צו להשגחה זמנית אינו מספק בנסיבות העניין וכי טובת הקטין דורשת זאת, רשאי הוא לצוות שהקטין יוחזק לצורכי הסתכלות במעון, ואם לא ניתן להחזיקו שם למטרה כאמור – במעון נעול, לתקופה שלא תעלה על 70 ימים; היה הקטין עצור, רשאי בית המשפט לנוער, על אף הוראות סעיף 7 לחוק המעצרים וסעיף 13 לחוק זה, לצוות על החזקת הקטין במעון נעול לצורכי הסתכלות, במסגרת מעצרו ולתקופה שלא תעלה על 70 ימים.

(ב)

לא ייתן בית המשפט לנוער צו כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן התקיימו שניים אלה:

(1)

הקטין מיוצג על ידי סניגור, ולגבי קטין שמלאו לו 14 שנים, אף אם אינו מיוצג על ידי סניגור ובלבד שבית המשפט ראה, מטעמים שיירשמו, שלא ייגרם לו אי-צדק במתן הצו בשל כך;

(2)

הקטין הסכים למתן הצו, או שהתקיימו נסיבות מיוחדות המצדיקות הוצאת הצו בלא הסכמתו, ובלבד שאם לא הסכים כאמור, היה הקטין מיוצג על ידי סניגור.

בדיקת קיום ראיות לכאורה

20ב. (א)

לא ייתן בית המשפט צו להשגחה זמנית לפי סעיף 20(ג) או צו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות לפי סעיף 20א, אלא אם כן התקיים אחד מאלה:

(1)

בית המשפט נוכח שיש ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של הקטין; קביעה כי יש ראיות כאמור בפסקה זו תיעשה בידי שופט שאינו דן באישום;

(2)

הוגשה בקשה למעצרו של קטין כאמור בסעיף 21 לחוק המעצרים, ובית המשפט שדן בבקשת המעצר קבע כי התקיימו ראיות לכאורה להוכחת האשמה;

(3)

הקטין הודה בבית המשפט או שאין מחלוקת לגבי קיומן של ראיות לכאורה.

29. רוני הורשע בעבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי ונגזרו עליו שלושה חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. בנוסף, רוני התחייב לפי צו ביהמ"ש להימנע מביצוע עבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי למשך שנתיים. שנה לאחר שסיים את עבודות השירות, הוא נתפס שוב בביצוע עבירה של התנהגות פסולה במקום ציבורי והועמד לדין. ביהמ"ש קבע כי הוא ביצע את העבירה אך נמנע מלהרשיעו.

מה הדין?

- א. בנסיבות העניין, בית המשפט לא יצווה על תשלום סכום ההתחייבות.
- ב. בית המשפט יצווה על תשלום סכום ההתחייבות ואם רוני לא ישלם אותו הוא יישלח למאסר.
- ג. ביהמ"ש יצווה על תשלום סכום ההתחייבות, אם רוני לא ישלם אותו יהא דינו של הסכום כדין קנס.
- ד. ביהמ"ש יצווה על תשלום סכום ההתחייבות, אם רוני לא ישלם אותו יהא דינו של הסכום כדין חיוב בפיצוי.

סעי' 71, 72 ו-76 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מאסר במקום קנס [יא/34] [תשל"ג] (תיקון מס' 9) תש"ס-1980 (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994 (הוראת שעה) תש"ס-2000 (תיקון מס' 87) תשס"ו-2005

71. (א) בית המשפט הדין אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.

התחייבות להימנע מעבירה (תיקון מס' 104) תש"ע-2010

72. (א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.

(ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת.

(ג) התחייבות כאמור בסעיף זה תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון או שנקבע שביצע אותה, לפי העניין, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית המשפט.

גביית סכומי התחייבויות (תיקון מס' 104) תש"ע-2010

76. התחייב אדם לפי סעיף 72 להימנע מעבירה, ולאחר מכן בית משפט הרשיעו בעבירה שתחייב להימנע ממנה או קבע כי הוא ביצע את העבירה כאמור אך לא הרשיעו, יצווה בית המשפט שהרשיע או שקבע כאמור, על תשלום סכום ההתחייבות; לא שולם סכום ההתחייבות, יהא דינו של סכום זה כדין קנס ויחולו עליו הוראות סעיפים 66 עד 70, ולעניין התחייבות שהוטלה על אדם לפי סעיף 72(א) – גם הוראות סעיף 71.

30. הילה מרצה עונש מאסר בפועל. ועדת השחרורים קבעה כי הילה תשוחרר על תנאי לאחר שריצתה שני שלישים ממאסרה, כך שנותרה לה תקופת תנאי בת שנתיים. הוועדה קבעה כי על הילה יחול איסור יציאה מן הארץ במהלך תקופת התנאי וכן כי יהיה עליה להפקיד ערבות בסך 200,000 ש"ח כתנאי נוסף לשחרורה. חודשים אחדים לאחר שחרורה נסעה הילה במהלך חופשת הפסח לנופש באילת. במהלך החופשה היא גם נסעה לטיול של יום בפטרה שבירדן. לאחר חזרתה נעצרה הילה בטענה כי הפרה את אחד מתנאי השחרור בכך שיצאה מן הארץ. הילה המבוהלת זומנה לדיון בפני ועדת השחרורים. במהלך הדיון טענה הילה כי היא לא הבינה שיציאה בת כמה שעות למדינה סמוכה מהווה הפרה של התנאי.

מה הדין?

- א. ועדת השחרורים חייבת לבטל את שחרורה של הילה ולחייבה במאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי.
- ב. **ועדת השחרורים רשאית שלא לבטל את שחרורה של הילה, ולהזהירה בלבד. כמו כן היא רשאית לקבוע שתחל לגבי הילה תקופת תנאי חדשה, שתחילה מיום האזהרה.**
- ג. ועדת השחרורים רשאית שלא לבטל את שחרורה של הילה, ולהזהירה בלבד. במקרה כזה, ועדת השחרורים תקבע שתחל לגבי הילה תקופת תנאי חדשה שתחילתה מיום האזהרה.
- ד. ועדת השחרורים רשאית לבטל את שחרורה של הילה. במקרה כזה, ועדת השחרורים תחייב את הילה לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי.

סעי' 13 ו-21 לחוק שחרור על תנאי ממאסר

תנאי השחרור

13. (א)

התנאי שבו מותנה שחרורו של אסיר לפי הוראות פרק זה בידי הוועדה, הוא שהמשוחרר לא יעבור עבירת עוון או פשע נוספת (להלן – עבירה נוספת) במשך תקופת התנאי; בחוק זה "תקופת התנאי" – התקופה שמיום שחרורו על-תנאי של אסיר עד לסיום תקופת המאסר שהיה נושא לפי גזר הדין אילולא שוחרר, ולענין אסיר ששוחרר כאמור בסעיף 30(ב) – התקופה הקבועה בסעיף האמור, לפי העניין.

(ב) הוועדה רשאית להתנות שחרורו של אסיר בתנאים נוספים, לרבות מתן ערובה על ידו.

(ג) הוועדה רשאית, לפי המלצת שירות המבחן או הרשות לשיקום האסיר, להתנות את שחרורו על-תנאי של האסיר בהשתתפותו, במהלך תקופת התנאי, בתכנית טיפולית בפקוח שירות המבחן, או בתכנית לשיקומו שהוכנה בידי הרשות לשיקום האסיר; שחרור כאמור יותנה גם בקיום פרטי התכנית והוועדה רשאית להתנותו בתנאים נוספים לענין זה.

(ד) בהעדר קביעה אחרת של הוועדה, יותנה שחרורו של אסיר, נוסף על התנאים האמורים בסעיפים קטנים (א) עד (ג), גם באלה:

- (1) האסיר יודיע למנהל בית הסוהר על המקום שבכוונתו לגור בו בתקופת התנאי;
- (2) בתוך 48 שעות מעת שהגיע האסיר למקום מגוריו, יתייצב לפני השוטר הממונה על תחנת המשטרה הקרובה לו ביותר במחוז שבו הוא גר (להלן – השוטר הממונה);
- (3) האסיר יתייצב אחת לחודש, במהלך תקופת התנאי, לפני השוטר הממונה, ויודיע לו ולמנהל בית הסוהר, בהקדם האפשרי, על כל שינוי שחל במקום מגוריו.
- (4) איסור יציאתו של האסיר מהארץ.
- (ה) מגבלות על אסיר ששוחרר על-תנאי ממאסר לפי פרק זה בידי הוועדה, אשר הוטלו בצו לפי סעיף 3 לחוק מגבלות על חזרת עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004 (בחוק זה – חוק מגבלות על עבריין מין) או בצו לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, הן חלק מתנאי השחרור.

ביטול שחרור בשל הפרת תנאי אחר

21. (א)

אסיר ששוחרר על-תנאי לפי הוראות סימן ג' לפרק ב' והפר תנאי מהתנאים האמורים בסעיף 13(א) ו-(ג) עד (ה), כפי שהוחל לגביו בסעיף 19(א), או תנאי כאמור בסעיף 19(ב), וכן אסיר ששוחרר על-תנאי לפי הוראות סימן ב' לפרק ב' והפר תנאי מן התנאים האמורים בסעיף 13(ב) עד (ה) או את תנאי תכנית הפיקוח לפי סעיף 13א, רשאית הועדה לבטל את השחרור ולחייב את האסיר לשאת מאסר שאורכו כאורך תקופת התנאי או חלק ממנה; החליטה הועדה שלא לבטל את השחרור, תזהיר את המשוחרר לבל ישוב להפר את תנאי שחרורו, ורשאית היא לקבוע שתחל לגבי המשוחרר תקופת תנאי חדשה; לענין זה, "תקופת תנאי חדשה" – "תקופה שתחילתה ביום האזהרה ואורכה כאורך תקופת התנאי.

(ב) החליטה הועדה, לפי הוראות סעיף קטן (א), שהאסיר ישוב לשאת מאסר לתקופה קצרה מאורך תקופת התנאי – תהיה תקופת המאסר שהאסיר לא נשא, לפי החלטת הועדה, תקופת תנאי, שתחל עם שחרורו של האסיר מתקופת המאסר שנשא ותצטבר לכל תקופת תנאי אחרת שלו.

(ג) לצורך החלטתה לפי סעיף קטן (א), תשקול הועדה, כשיקול עיקרי, את אינטרס הציבור בקיומם של תנאי שחרור על-תנאי וכן תביא בחשבון את חומרתה של ההפרה, טיבה, תדירותה ומידת הסכנה הנשקפת לציבור בשלה, ולענין הפרה של מגבלות שהוטלו בצו לפי סעיף 3 לחוק מגבלות על עברייני מין, תיתן הועדה משקל לענינו של נפגע העבירה.

31. גיורא הורשע בעבירה של חבלה חמורה כלפי גדי. בשלב הטיעונים לעונש טען גיורא כי היה נתון במצוקה נפשית עקב ההתעללות של גדי בו. לעומת זאת, התביעה טענה כי גיורא נהג באלימות רבה במיוחד כלפי גדי בעת ביצוע העבירה.

מה הדין?

- א. **טענתו של גיורא טעונה הוכחה ברמה של מאזן הסתברויות (למעלה מ-50%); טענת התביעה טעונה הוכחה מעבר לספק סביר.**
- ב. טענות הצדדים טעונות הוכחה מעבר לספק סביר.
- ג. טענות הצדדים טעונות הוכחה ברמה של מאזן הסתברויות (למעלה מ-50%).
- ד. טענות של גיורא טעונה הוכחה מעבר לספק סביר ; טענת התביעה טעונה הוכחה ברמה של מאזן הסתברויות (למעלה מ-50%).

סעיפים 40 ו-41 (י) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. **סיבות הקשורות בביצוע העבירה (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012**

40. (א) בקביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם כאמור בסעיף 40(א), יתחשב בית המשפט בהתקיימותן של נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, המפורטות להלן, ובמידה שבה התקיימו, ככל שסבר שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ועל אשמו של הנאשם:

- (1) התכנון שקדם לביצוע העבירה ;
 - (2) חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירה ומידת ההשפעה של אחר על הנאשם בביצוע העבירה ;
 - (3) הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה ;
 - (4) הנזק שנגרם מביצוע העבירה ;
 - (5) הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה ;
 - (6) יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו ;
 - (7) יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו, לרבות עקב התגרות של נפגע העבירה ;
 - (8) מצוקתו הנפשית של הנאשם עקב התעללות בו על ידי נפגע העבירה ;
 - (9) הקרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1 ;
 - (10) האכזריות, האלימות וההתעללות של הנאשם בנפגע העבירה או ניצולו ;
 - (11) הניצול לרעה של כוחו או מעמדו של הנאשם או של יחסיו עם נפגע העבירה.
- (ב) לעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א) (6) עד (9), בית המשפט יתחשב בהן ככל שסבר שהן מפחיתות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם, ולעניין נסיבות כאמור בסעיף קטן (א) (10) ו-(11) – ככל שסבר שהן מגבירות את חומרת מעשה העבירה ואת אשמו של הנאשם. **הוכחת נסיבות**
- (ד) בלי לגרוע מהוראת סעיף קטן (ב) (2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הוכחת נסיבות הקשורות בביצוע העבירה (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

40. (א) בית המשפט יקבע כי התקיימו נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, על בסיס ראיות שהובאו בשלב בירור האשמה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה;

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין.

(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכלול כתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

32. נועם נעצר בחשד לביצוע עבירות מין. בדיוני הארכת המעצר טען סנגורו של נועם כי נועם מעורער בנפשו. על כן, הורה בית המשפט כי נועם יובא לבדיקה פסיכיאטרית. הבדיקה העלתה כי נועם אכן זקוק לאשפוז. התובע התנגד לאשפוזו של נועם בטענה שהחקירה נגדו עדיין בעיצומה.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לצוות כי המשך המעצר יהיה בבית חולים או באגף פסיכיאטרי של בית הסוהר, ולצורך כך תיפסק החקירה.
- ב. בית המשפט רשאי לצוות כי המשך המעצר יהיה בבית חולים או באגף פסיכיאטרי של בית הסוהר, לאחר שתודיע המשטרה על השלמת הליך החקירה.
- ג. בית המשפט חייב לצוות על המשך המעצר בבית חולים או באגף פסיכיאטרי של בית הסוהר.
- ד. **בית המשפט רשאי לצוות כי המשך המעצר יהיה בבית חולים או באגף פסיכיאטרי של בית הסוהר, ובלבד שיובטחו התנאים הדרושים לביצוע החקירה.**

סעיף 16(א) לחוק טיפול בחולי נפש

אשפוז עצור

16. (א) ציווה בית משפט על מעצרו של אדם, והוא סבור, אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם העצור או מטעם תובע כמשמעותו בסעיף 12 לחוק סדר הדין הפלילי (להלן – תובע), ואם על פי ראיות שהובאו לפניו ביזמתו הוא, כי העצור חולה וכי מצבו מצריך אשפוז, רשאי בית המשפט לצוות שהמעצר יהיה בבית חולים שיקבע הפסיכיאטר המחוזי או באגף פסיכיאטרי של בית סוהר, ובלבד שאם העצור נמצא בחקירה, יבטיח בית החולים את התנאים הדרושים לביצוע החקירה.

33. ביום 1.1.2017 הורשע ברק בביצוע עבירה של גניבת רכב ונידון לשישה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים. ביום 1.1.2018 הורשע ברק בביצוע עבירת גניבה נוספת ודינו נגזר באותו היום. בית המשפט שגזר את דינו בעבירה הנוספת החליט להאריך את תקופת התנאי בשנתיים נוספות לאחר ששוכנע שבנסיבות העניין לא יהיה צורך להפעיל את המאסר על תנאי. בית המשפט פירט את הטעמים להחלטתו.

מה הדין?

- א. תקופת התנאי הנוספת תחל ביום 1.1.2018, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.
- ב. **תקופת התנאי הנוספת תחל ביום 1.1.2019, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.**
- ג. תקופת התנאי הנוספת תחל ביום 1.1.2020, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.
- ד. בנסיבות העניין, בית המשפט לא היה רשאי להאריך את תקופת התנאי.

סעי' 52(ג) ו-56(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. **מאסר על תנאי [יא/18]**

52. (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988

(ג) תקופת התנאי תתחיל ביום מתן גזר הדין ואם הנידון נושא אותו זמן עונש מאסר - ביום שחרורו מן המאסר; אולם תקופה שאסיר נמצא בה מחוץ לבית הסוהר בשל שחרור בערובה מכח סימן ב' בפרק ג' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, בשל חופשה מיוחדת או מכח סימן ב' לפרק ו', יראו אותה כתקופת תנאי מצטברת לתקופת התנאי שקבע בית המשפט; והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

הארכת תקופת התנאי [יא/22] (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988

56. (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988

(ג) האריך בית המשפט את תקופת התנאי לתקופה נוספת לפני תום תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת בתום תקופת התנאי; חידש בית המשפט את תקופת התנאי לאחר שתמה תקופת התנאי, תחל תקופת התנאי הנוספת מיום מתן פסק הדין, והכל כשבית המשפט לא הורה אחרת.

34. עמית הורשע בעבירה של הפרעה לעובד הציבור לפי סעיף 288 לחוק העונשין: "המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית-דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדת חקירה, התשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו-מאסר שישה חודשים".

איזו מבין החלופות הבאות משקפת את הדין הקיים בצורה מדויקת יותר?

- א. בית המשפט רשאי להטיל על עמית עונש של עד שישה חודשי מאסר, ועונש זה בלבד.
- ב. **בית המשפט רשאי להטיל על עמית מאסר או קנס או שניהם כאחד.**
- ג. בית המשפט רשאי להטיל על עמית קנס במקום מאסר, אולם אין הוא רשאי להטיל עונש מאסר ועונש קנס גם יחד.
- ד. אם בית המשפט הטיל על עמית את מלוא עונש המאסר הקבוע בחוק- שישה חודשים, הוא אינו יכול להטיל עליו בנוסף גם עונש קנס.

סעי' 36 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מאסר וקנס (תיקון מס' 33) תשנ"א-1991

36. נקבע בחוק מאסר בלבד או נקבע מאסר או קנס לחלופין, רשאי בית המשפט להטיל מאסר או קנס או שניהם כאחד; אולם מקום שנקבע בחוק מאסר חובה לא יטיל בית המשפט קנס בלבד.

35. מורן הורשע בעשיית מעשה המרדה לפי ס' 133 לחוק העונשין ונידון לחמש שנות מאסר. לאחר שריצה את שנת המאסר הראשונה הורשע בביצוע עבירה נוספת של מעשה המרדה ונידון לשלוש שנות מאסר נוספות.

מתי מורן עתיד להשתחרר?

- א. **בעוד 4 שנים, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.**
- ב. בעוד 5 שנים, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.
- ג. בעוד 7 שנים, אלא אם הורה בית המשפט אחרת.
- ד. בעוד 7 שנים, מאחר שמדובר בעבירות המרדה.

סעי' 45(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מאסר חופף [יא/11] (תיקון מס' 113) תשע"ב-2012

45. (ב) מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו באחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר.

36. דוד הורשע בעבירה של אי מניעת פשע לפי סעיף 262 לחוק העונשין: "מי שידע כי פלוני זומם לעשות מעשה פשע ולא נקט כל האמצעים הסבירים למנוע את עשייתו או את השלמתו, דינו-מאסר שנתיים". ביהמ"ש מעוניין לגזור על דוד עונש של שנתיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים וכן לחייבו לעשות שירות לתועלת הציבור לאחר שהתקבל תסקיר בעניינו.

מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי לגזור על דוד עונש של שנתיים מאסר על תנאי או לחלופין לחייבו בצו שירות.
- ב. **ביהמ"ש רשאי להטיל על דוד את העונשים האמורים, ובלבד שהוא הביע נכונות למלא אחר הוראות הצו.**
- ג. בית המשפט רשאי להטיל על דוד צו שירות לצד עונש מאסר על תנאי מנימוקים מיוחדים שירשמו.
- ד. בנסיבות העניין, לא ניתן לתת צו שירות.

סעי' 71א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

שירות לציבור (תיקון מס' 6) תשל"ט-1979 צו תשנ"ד-1994

71א. (א) בית משפט שהרשיע אדם ולא הטיל עליו עונש מאסר בפועל, רשאי, במקום כל עונש אחר או בנוסף עליו, לחייבו בצו שיעשה, בשעות הפנאי שלו וללא שכר, פעולה או שירות לתועלת הציבור או הזולת (להלן, בסימן זה - שירות לציבור), למשך תקופה, למספר שעות ובהתאם לתכנית, הכל כפי שיקבע בית המשפט בצו; לצו כאמור ייקרא להלן "צו שירות".

(ב) מצא בית המשפט שנאשם ביצע עבירה, רשאי הוא לתת צו שירות גם ללא הרשעה, בנוסף למבחן או בלעדיו, ומשעשה כן יהיה דינו של צו השירות, לענין סעיף 9 לפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, כדין צו מבחן.

(ג) בית המשפט לא יתן צו שירות אלא לאחר ששוכנע על פי תסקיר של קצין מבחן שנעשו סידורים על פי תכנית מפורטת שיאפשרו לנידון לעשות את השירות.

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע בצו שירות הוראות ותנאים שיראה אותם נחוצים כדי להבטיח את ביצוע השירות ואת הפיקוח על ביצוע השירות בידי הנידון.

(ה) בית המשפט יסביר לנידון בלשון פשוטה את משמעות הצו, את מטרת השירות ואת פרטיו, ויזהירו שאם לא ימלא אחר הצו יהיה צפוי לתוצאות האמורות בסעיף 71ד; בית המשפט לא יתן צו שירות אלא אם הביע הנידון את נכונותו למלא אחר הוראות הצו.

37. דודו הורשע בעבירה של התפרעות לפי ס' 152 לחוק העונשין, שדינה מאסר שנתיים. בית המשפט החליט להטיל על דודו עונש מאסר בפועל של 10 חודשי מאסר, שישה מתוכם לריצוי בדרך של עבודות שירות.

מה הדין?

- א. דודו יישא את ששת חודשי המאסר בעבודת שירות רק לאחר תום תקופת המאסר בפועל, אלא אם קבע בית המשפט אחרת.
- ב. דודו יישא את ששת חודשי המאסר בעבודת שירות טרם ירצה את תקופת המאסר בפועל, אלא אם קבע בית המשפט אחרת.
- ג. לא ניתן להטיל עונש מאסר שחלקו בעבודת שירות וחלקו במאסר מאחורי סורג ובריח.
- ד. בנסיבות המקרה, לא ניתן היה להטיל עונש מאסר שחלקו בעבודות שירות וחלקו במאסר מאחורי סורג ובריח.

סעי' 51 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נשיאת מאסר בעבודת שירות (תיקון מס' 21) תשמ"ז-1987 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009 (תיקון מס' 133 – הוראת שעה) תשע"ח-2018

51. (א) בית משפט שגזר על נאשם מאסר בפועל לתקופה שאינה עולה על תשעה חדשים, רשאי להחליט, בגזר הדין, שהנידון יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות; קבע בית המשפט כי חלק מעונש המאסר יהיה בעבודת שירות, יישא הנידון את חלק העונש האמור בתום תקופת המאסר בפועל, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב) בית המשפט לא יחליט כאמור בסעיף קטן (א) כי נאשם יישא את עונש המאסר, כולו או חלקו, בעבודת שירות, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בית המשפט קיבל, לפני מתן גזר הדין, חוות דעת מטעם הממונה (בסימן זה – חוות דעת הממונה) בדבר התאמתו של הנאשם לעבודת שירות, וכן בדבר האפשרות להשמתו בה ובדבר עבודת השירות שהנאשם יכול לעבוד בה והתנאים שבהם תבוצע;

(2) הנאשם הסכים לשאת את עונש המאסר בעבודת שירות, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוות דעת הממונה.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב1) בחוות דעת הממונה יפורטו אלה:

(1) התאמתו, אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם לביצוע עונשו בעבודת שירות, נוכח קיומו של יסוד סביר לחשש לפגיעה בגופו או בחייו של אדם, לרבות בנאשם עצמו, אם יישא הנאשם את עונש המאסר בעבודת שירות; קביעת אי-התאמתו או מגבלות על התאמתו של הנאשם תתבסס על חוות דעת שקיבל הממונה, אם ניתנה כזו, מקצין משטרה שהסמיק לכך ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, עובד שירות הביטחון הכללי שהסמיק לכך ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי או קצין בשירות בתי הסוהר שהסמיק לכך ראש חטיבת המודיעין בשירות בתי הסוהר, לפי העניין;

(2) אפשרות השמתו או אי-השמתו של הנאשם בעבודת שירות מתאימה למצבו הבריאותי ולמגבלותיו, אם ישנן, יכולתו להיות מועסק בסוגי מקומות העבודה שניתן להעסיק בהם עובד שירות ויכולתו לעמוד בשעות העבודה הנדרשות ובנוהלי עבודה הנהוגים בסוגי מקומות עבודה כאמור; לעניין זה, רשאי הממונה להתבסס על אלה:

(א) העבירה שבה הורשע הנאשם;

(ב) הרשעות קודמות של הנאשם;

(תיקון מס' 112) תשע"א-2011

(ג) חוות דעת מטעם גורם טיפולי בעניינו של הנאשם, אם ניתנה, ובכלל זה – אם נערך תסקיר של קצין מבחן בקשר להליך שבו התבקשה חוות דעת הממונה – סיכום והמלצות של התסקיר, ואם הוכנה הערכת מסוכנות לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 – תמצית הערכה עדכנית;

(תיקון מס' 112) תשע"א-2011

(ד) צו פיקוח לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, וצו על פי חוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה-2004, אם הוצאו בעניינו של הנאשם;

(ה) הערכות שניתנו בעבר לעניין אופן הביצוע של עבודות שירות קודמות על ידי הנאשם;

(ו) מצבו הבריאותי של הנאשם ומוגבלויותיו, אם ישנן, לרבות חוות דעת מטעם גורם טיפולי לעניין זה.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב2) לצורך השמת הנאשם בסוג מסוים של עבודת שירות, נוכח קיומן של מגבלות השמה, רשאי הממונה להתבסס על המידע המנוי בסעיף קטן (ב1)(2)(א) עד (ו), ועל מידע בדבר עברו של הנאשם; ואולם מידע שאינו מנוי בסעיף קטן (ב1)(2), לא יובא לפני בית המשפט, ולא ישמש עילה לאי-השמת הנאשם בעבודת שירות.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב3) לא מצא הממונה מקום מתאים להשמת הנאשם בעבודת שירות, נוכח המידע המנוי בסעיף קטן (ב1)(2)(א) עד (ו), יודיע על כך לבית המשפט, ויפרט את הפעולות שביצע לצורך איתור מקום מתאים, ומתי עתיד להתפנות מקום מתאים להשמת הנאשם, בשים לב למידע כאמור.

(תיקון מס' 102) תש"ע-2009

(ב4) (1) בית המשפט רשאי להורות לממונה להציג לפניו מידע כאמור בסעיף קטן (ב1)(1), שעליו מבוססת חוות דעת הממונה, שהוא חסוי על פי דין או שגילוי לנאשם או לבא כוחו עלול, לדעת גורם כאמור בסעיף קטן (ב1)(1), לפגוע בביטחון המדינה או בעניין ציבורי חשוב אחר (בסימן זה – מידע חסוי);

(2) לבקשת הנאשם או בא כוחו, יורה בית המשפט לממונה להתיר לנאשם לעיין במידע שעליו מבוססת חוות דעת הממונה לגביו; היה המידע שעליו מבוססת חוות הדעת כאמור מידע חסוי ומצא בית המשפט כי העניין שיש באי-גילוי עדיף מהצורך לגלותו לשם עשיית צדק, לא יורה על עיון הנאשם במידע האמור, ויורה לממונה להעביר לנאשם תמצית או פרטים של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או בעניין הציבורי החשוב האחר;

(3) בית המשפט רשאי לעיין במידע חסוי אף שלא בנוכחות הנאשם ובא כוחו ובלי לגלות להם את תוכנו, אלא אם כן התנגד הנאשם לעיון בית המשפט במידע החסוי; התנגדות כאמור תיחשב כחזרה מהסכמת הנאשם לנשיאת עונשו בעבודת שירות;

(4) הורה בית המשפט לממונה לתת לנאשם לעיין במידע חסוי שעליו מבוססת חוות הדעת, רשאי היועץ המשפטי לממשלה להגיש עתירה נגד גילוי המידע; עד למתן החלטה בעתירה לא יגולה החומר;

(5) לצורך החלטתו בעניין התאמתו בלבד של הנאשם לעבודת שירות, רשאי בית המשפט להביא בחשבון גם מידע חסוי שהובא לפניו לפי סעיף קטן זה.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע תנאים לעבודת שירות.

(ד) לענין סעיף זה, תקופת מאסר בפועל תחושב כך:

(1) תקופות מאסר חופפות - לפי התקופה הארוכה יותר;

(2) תקופות מאסר מצטברות - לפי סך כל התקופות.

38. דני הורשע בעבירה של הסגת גבול ונגזר עליו עונש של ארבעה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. בהמשך לכך נקבע כי דני ירצה את עבודות השירות בבית אבות בגבעתיים, שם יעבוד בימים א' עד ה' משעה 6:30 עד השעה 13:00, בהתאם לנהוג במקום.

מה הדין?

- א. במהלך ביצוע עבודות השירות ייחשב דני כעובד של בית האבות.
- ב. הממונה רשאי לאשר את תנאי עבודת השירות של דני.
- ג. דני רשאי לפצל את תקופת ביצוע עבודות השירות ולערוך הפסקות בין תקופה לתקופה, בתנאי שיקפיד על שעות העבודה.
- ד. בית המשפט בלבד רשאי לאשר את תנאי עבודת השירות של דני.

סעי' 51 ו-151 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

התנאים בעבודת שירות (תיקון מס' 21) תשמ"ז-1987 (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

51ה. עובד שירות לא יקבל שכר ולא ייחשב כעובדו של מי שבשבילו או באמצעותו הוא מבצע את השירות, למעט לענין דיני העונשין, דיני הבטיחות בעבודה ואחריות בנזיקין כלפי אותו עובד שירות.

תקופת עבודת השירות (תיקון מס' 102) תש"ע-2009

151. (א) תקופת עבודת השירות תהיה כפי שקבע בית המשפט בגזר הדין (בסימן זה – תקופת עבודת השירות), והנידון יבצע את עבודת השירות במהלך התקופה האמורה ברציפות, בכפוף להוראות סעיף זה.

(ב) שבוע עבודה של עובד שירות יהיה בן חמישה ימי עבודה; מספר שעות העבודה ביום עבודה של עובד שירות יהיה שמונה שעות וחצי רצופות, ואולם רשאי בית המשפט או הממונה, במקרים חריגים בשל נסיבות מיוחדות של הנאשם או בהתאם לנהוג במקום עבודת השירות, לאשר ביצוע עבודת שירות בהיקף שעות יומי נמוך יותר, ובלבד שלא יפחת משש שעות עבודה ביום.

(ג) עובד שירות לא יעבוד ביום מנוחה כמשמעותו בסעיף 18א(א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, בימי שבתון שנקבעו בחיקוק, וכן ביום נוסף במהלך השבוע שיקבע הממונה על פי הנהוג במקום עבודת השירות ולפי צרכיו של מקום העבודה האמור; הימים המנויים בסעיף קטן זה יבואו במניין תקופת עבודת השירות.

39. סעיף 284 לחוק העונשין, התשלז-1977 שכותרתו "מרמה והפרת אמונים" קובע:
"עובד ציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו- מאסר שלוש שנים".
עודד, שהוא עובד ציבור, ביצע יחד עם מנשה (שאינו עובד ציבור) מעשה מרמה הפוגע בציבור.
האם ניצן להרשיע את מנשה בעבירה של מרמה והפרת אמונים?

- א. לא, משום שמנשה אינו עובד ציבור.
- ב. כן, משום שהנתון של "עובד ציבור" הוא תנאי להתהוות העבירה.
- ג. לא, משום שהנתון של "עובד ציבור" הוא נתון אישי.
- ד. כן, משום שעודד הוא מבצע באמצעות אחר.

סעיף 34ב לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נתונים ענייניים ואישיים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34ב. נתון שהוא תנאי להתהוות עבירה, תהיה לו נפקות לגבי כל צד לאותה עבירה, אף אם אינו מתקיים בו; ואולם נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להחמיר בעונש, להקל בו, לשנותו בדרך אחרת, או למנעו, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד שבו הוא מתקיים.

40. במהלך פגישה עסקית שקיימו פינג, אזרח יפני, ואריקה אזרחית שוודיה, בבית הקפה **BDS** בבלגיה ניסתה האחרונה לשדל את פינג לפרוץ לכספות בנק ישראל בירושלים ובכל לפגוע ברכוש של מדינת ישראל ולשבש פעילות תקינה של רשויות המדינה. פינג סירב והפריצה לא בוצעה. הנח כי בין השניים תועדה השיחה וכי יש אפשרות להביא את אריקה בפני שופט בישראל.

מה הדין?

- א. לא ניתן להטיל אחריות פלילית על אריקה בגין המעשה, שכן מדובר בניסיון לשידול לביצוע עבירה שבסופו שלד בר לא התבצעה, שנעשה על ידי אזרחית זרה כלפי אזרח זר אחר ללא כל זיקה וקשר לישראל.
- ב. מכיוון שמדובר בעבירת חוץ, ניתן להטיל אחריות פלילית על אריקה מכוח התחולה על עבירות חוץ שנעשו נגד המדינה או העם היהודי, ואולם לא תהיה העמדה לדין אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב, אם ראה שיש בכל עניין לציבור.
- ג. **מדובר בעבירת פנים, ואין כל מניעה להטיל אחריות פלילית על אריקה בשל העבירה אם יוכחו יסודותיה.**
- ד. מכיוון שמדובר בעבירת חוץ ניתן להטיל אחריות פלילית על אריקה מכוח התחולה על עבירות חוץ שנעשו נגד המדינה או העם היהודי, ואולם על השופט לוודא כי מדובר בעבירה גם לפי אותה מדינה וכי אריקה לא נשפטה כבר בגינה וזכותה ממנה, ואם הורשעה - לא נשאה את עונשה.

סעיפים 7 ו- 12 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

העבירות לפי מקומן (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

7. (א) "עבירת-פנים" –

- (1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;
- (2) מעשה הכנה לעבור עבירה, ניסיון, נסיון לשדל אחר, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להיעשות בתוך שטח ישראל.
- (ב) "עבירת-חוץ" – עבירה שאיננה עבירת-פנים.
- (ג) "שטח ישראל", לענין סעיף זה – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

עבירת פנים (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

12. דיני העונשין של ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

41. על נאור הוטל עונש של קנס, והוא מבקש בית המשפט כי הקנס ישולם בתשלומים (לשיעוריו).

מה הדין?

- א. בית המשפט חייב לקבוע כי הקנס ישולם בתשלומים, אך לא יהיה ניתן להטיל נאסר במקום קנס לגבי כל תשלום ותשלום.
- ב. **בית המשפט רשאי לקבוע כי הקנס ישולם בתשלומים, ויהיה ניתן להטיל נאסר בנקום קנס לגבי כל תשלום ותשלום.**
- ג. בית המשפט חייב לקבוע כי הקנס ישולם בתשלומים, ויהיה ניתן להטיל מאסר במקום קנס לגבי כל תשלום ותשלום.
- ד. בית המשפט רשאי לקבוע כי הקנס ישולם בתשלומים, אל לא יהיה ניתן להטיל נאסר במקום קנס לגבי כל תשלום ותשלום.

סעיפים 66 ו-71 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מועד לתשלום קנס [יא/32] (תיקון מס' 9) תש"ס-1980 (תיקון מס' 149) תשפ"ד-2024

66. (א) קנס שהוטל ישולם מיד, אך רשאי בית המשפט לצוות שהקנס ישולם תוך תקופה שקבע ובתנאים שקבע ורשאי הוא לקבוע שעל סכום הקנס שתשלומיו נדחה או על חלק ממנו תשלום תוספת כאמור בסעיף 67 לגבי תקופת הדחיה.

(ב) קבע בית המשפט כי הקנס ישולם לשיעורין, יחולו הוראות סעיף 71 לגבי כל שיעור ושיעור.
מאסר במקום קנס [יא/34] [תשל"ג] (תיקון מס' 9) תש"ס-1980 (תיקון מס' 23) תשמ"ח-1988 (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994 (הוראת שעה) תש"ס-2000 (תיקון מס' 87) תשס"ו-2005

71. (א) בית המשפט הדן אדם לקנס, רשאי להטיל עליו מאסר עד שלוש שנים למקרה שהקנס כולו או מקצתו לא ישולם במועדו ובלבד שתקופת המאסר במקום קנס לא תעלה על תקופת המאסר הקבועה לעבירה שבשלה הוטל הקנס; נקבע לעבירה עונש קנס בלבד, או היתה העבירה של אחריות קפידה כאמור בסעיף 22(א) סיפה, לא תעלה תקופת המאסר במקום הקנס על שנה.

(תיקון מס' 87) תשס"ו-2005

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 9) תש"ס-1980

(ג) נשא אדם מאסר לפי סעיף קטן (א), לא יחוייב בתשלום הקנס והתוספת; נשא חלק מתקופת המאסר, לא יחוייב בתשלום חלק הקנס היחסי לתקופה שנשא עליו מאסר, והתוספת שיהיה חייב בה תחושב לפי אותו חלק מן הקנס שלא נשא עליו מאסר.

(תיקון מס' 92) תשס"ז-2007

(ד) הוטל מאסר לפי סעיף קטן (א) ולפני שנשתיימה תקופת המאסר שולם חלק מן הקנס תקוצר התקופה לפי היחס שבין הסכום ששולם לבין הקנס כולו.

(ה) מי שהוטל עליו מאסר בשל אי תשלום קנס ישא אותו בנוסף לכל מאסר אחר, לרבות מאסר בשל אי-תשלום קנס אחר, בין שהמאסר האחר הוטל באותו משפט ובין שהוטל במשפט אחר, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

42. מהי רמת נטל הוכחת הפטור עקב חרטה המנוי בסעיף 28 לחוק העונשין?

- א. הוכחת הטענה ברמה מעבר לכל ספק סביר.
- ב. **הוכחת הטענה ברמה של מאזן ההסתברויות.**
- ג. הוכחה הטענה ברמת ודאות קרובה לוודאי.
- ד. הוכחת הטענה ברמת ניצוץ ראיתי.

סעיף 28 לחוק העונשין; ע"פ 5767/14 פלוני נ' מדינת ישראל (2015)

פטור עקב חרטה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

28. מי שניסה לעבור עבירה, לא יישא באחריות פלילית לנסיון, אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

43. שמחה התפרץ לביתו של ששון כדי לבצע שוד. ששון הדף את שמחה וגרם למותו. ההדיפה לא הייתה סבירה, אך לא הייתה בלתי סבירה בעליל.

מה הדין?

- א. ששון פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג ההגנה העצמית, אך ששון אינו פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג הגנת הבית ("הגנת בית מגורים בית עסק ומשק חקלאי מגודר")
- ב. **ששון אינו פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג ההגנה העצמית, אך ששון פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג הגנת הבית.**
- ג. ששון פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג ההגנה העצמית או את סייג הגנת הבית.
- ד. ששון אינו פטור מאחריות פלילית אם בית המשפט יחיל על המקרה את סייג ההגנה העצמית או את סייג הגנת הבית.

סעיפים 34, 34 ו-34טז לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

הגנה עצמית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

הגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר (תיקון מס' 98) תשס"ח-2008

34.1. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי כדי להדוף מי שמתפרץ או נכנס לבית המגורים, בית העסק או המשק החקלאי המגודר, שלו או של זולתו, בכוונה לבצע עבירה, או מי שמנסה להתפרץ או להיכנס כאמור.

(ב) הוראת סעיף קטן (א) לא תחול אם –

- (1) המעשה לא היה סביר בעליל, בנסיבות העניין, לשם הדיפת המתפרץ או הנכנס;
- (2) האדם הביא בהתנהגותו הפסולה להתפרצות או לכניסה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.
- (ג) לעניין סעיף זה, "משק חקלאי" – לרבות שטח מרעה ושטח המשמש לאחסון ציוד וכלי רכב במשק חקלאי.

חריגה מן הסביר (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34טז. הוראות סעיפים 34, 34 ו-34יב לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה.

קראו את הקטע והשיבו על 3 השאלות שאחריו :

סעיף 355 (א) לחוק העונשין קובע: "הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 345, 348(א), (ב) או (ג), או 351(א). (ב) או (ג)(1) או (2), לא יפחת עונשו מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו".

סעיף 345 (א)(1) לחוק העונשין קובע: "הבועל אישה שלא בהסכמתה החופשית, הרי הוא אונס ודינו- מאסר שש עשרה שנים".

44. אליק הורשע בניסיון לבצע עבירה לפי סעיף 345 (א)(1), וביל המשפט לא מצא סיבה להקל בעונשו.

מהו העונש המזערי שעל בית המשפט לגזור על אליק?

- א. 2 שנות מאסר.
- ב. 4 שנות מאסר.
- ג. 8 שנות מאסר.
- ד. אין עונש מזערי על מעשהו של אליק.

סעיף 27 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עונש מיוחד על נסיון (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

27. הוראה שבה נקבע לעבירה עונש חובה או שנקבע לה עונש מזערי, לא תחול על נסיון לעבור אותה.

45. אלכסנדר הורשע בסיוע לעבירה לפי סעיף 345 (א)(1), ובית המשפט לא מצא סיבה להקל בעונשו.

מהו העונש המזערי שעל בית המשפט לגזור על אלכסנדר?

- א. 2 שנות מאסר
- ב. 4 שנות מאסר
- ג. 8 שנות מאסר
- ד. אין עונש מזערי על מעשהו של אלכסנדר.

סעיף 32 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עונש על סיוע (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

32. הסיוע לעבור עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועה העיקרי; ואולם אם נקבע לה -

- (1) עונש מיתנה או מאסר עולם חובה - עונשו מאסר עשרים שנה;
- (2) מאסר עולם - עונשו מאסר עשר שנים;
- (3) עונש מזערי - עונשו לא יפחת ממחצית העונש המזערי;
- (4) עונש חובה כלשהו - הוא יהיה עונש מרבי, ומחציתו תהא עונש מזערי.

46. אליהו הורשע בשידול לפי סעיף 345(א)(1), ובית המשפט לא מצא סיבה להקל בעונשו. מהו העונש המזערי שעל בית המשפט לגזור על אליהו?

- א. 2 שנות מאסר
- ב. 4 שנות מאסר
- ג. 8 שנות מאסר
- ד. אין עונש מזערי על מעשהו של אליהו.

סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

תחולת דין העבירה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994 ת"ט תשנ"ה-1995

34ד. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה.

47. מאירה הישראלית טיילה ברחובות ניו דלהי שבהודו ואברם ההודי נטל ממנה את ארנקה בלא שתבחין בכך. כעבור כמה דקות גילה אברם להפתעתו שמאירה היא אזרחית ישראלית. אברם טרם נשפט על העבירה בהודו.

האם דיני העונשין של ישראל חלים על מעשה זה?

- א. כן.
- ב. כן, רק אם העונש על גניבה בהודו הוא שנה מאסר או יותר ואין חל לגביה סייג לאחריות פלילית בהודו.
- ג. לא, אלא אם אברם יוסגר לישראל בעבירה זו.
- ד. לא.

סעיף 14 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירות נגד אזרח ישראלי או תושב ישראל (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

14. (א) דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד חיי אזרח ישראלי או תושב ישראל, גופו, בריאותו או חירותו, שהעונש המרבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר.

(ב) נעברה העבירה בשטח הנתון לשיפוטה של מדינה אחרת, יחולו עליה דיני העונשין של ישראל רק בהתקיים כל אלה:

- (1) היא עבירה גם לפי דיני אותה מדינה;
 - (2) אין חל לגבי העבירה סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה;
 - (3) האדם לא זוכה כבר ממנה באותה מדינה או, אם הורשע בה, לא נשא את העונש שהוטל עליו בגללה.
- (ג) לא יוטל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל, לפי דיני המדינה בה נעברה העבירה.

48. שלומי הוא עובד זוטר בחברת "האיגוד בע"מ". במהלך מילוי תפקידו בחברה ביצע שלומי עבירת רשלנות ועבירת אחריות קפידה, אך לא ניתן לראות במעשיו את מעשיה של החברה.

מה הדין?

- א. החברה נושאת באחריות פלילית בשתי העבירות.
- ב. החברה נושאת באחריות פלילית בעבירת הרשלנות בלבד.
- ג. החברה נושאת באחריות פלילית בעבירת אחריות הקפידה בלבד.
- ד. החברה אינה נושאת באחריות פלילית בעבירות אלה.

סעיפים 22 ו-23 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

אחריות קפידה והיקפה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994 (תיקון מס' 39) תיקון מס' 1 תשנ"ה-1995

22. (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה לבטל את האחריות בשל עבירות שחוקקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה ונקבע בדין שאינן טעונות הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. לענין סעיף קטן זה, "בדין" - לרבות בהלכה פסוקה.

(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.

(ג) לענין אחריות לפי סעיף זה, לא יידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות.

(תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

סימן ד': אחריות פלילית של תאגיד

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית –

(1) לפי סעיף 22, כשהעבירה נעברה על-ידי אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;

(2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.

(ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשיה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקה מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו.

49. הנח כי לעבירה מסוימת קבוע עונש חובה של שנתיים מאסר, ודוד הורשע בניסיון לביצועה.
מה הדין?

- א. חובה להטיל על דוד עונש של שנתיים מאסר.
- ב. חובה להטיל על דוד שנת מאסר.
- ג. ניתן להטיל על דוד עד שנת מאסר.
- ד. ניתן להטיל על דוד עד שנתיים מאסר.

סעיפים 27, 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עונש מיוחד על ניסיון (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

27. הוראה שבה נקבע לעבירה עונש חובה או שנקבע לה עונש מזערי, לא תחול על ניסיון לעבור אותה.

תחולת דין העבירה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994 ת"ט תשנ"ה-1995

34. ד. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על ניסיון, שידול, ניסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה.

קראו את הקטע הבא וענו על 3 השאלות שלאחריו:

סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") נחקק בשנת 1990, והוא קובע: "ההורס או פוגע במזיד ברכב או בחלק ממנו, דינו – מאסר חמש שנים". הניחו כי המחוקק ביטל את הסעיף וקבע במקומו 3 עבירות חדשות הקובעות כדלהלן:

- 1413ה: ההורס או פוגע ברכב או בחלק ממנו בכוונה, דינו – מאסר חמש שנים.
2413ה: ההורס או פוגע ברכב או בחלק ממנו, דינו – מאסר שלוש שנים.
3413ה: ההורס או פוגע ברכב או בחלק ממנו ברשלנות, דינו – מאסר שנה.

אורן שידל את בוריס ואת ג'ורג' לשדוד את דינה. בוריס וג'ורג' הסכימו לכך, וחילקו את התפקידים ביניהם, כך שבוריס יעמוד בפינת הרחוב ויאבטח את השוד, ואילו ג'ורג' ישדוד את דינה כשהיא תעבור שם. אין קשר עין ביניהם. בזמן שג'ורג' שדד את דינה, בוריס הרס בכוונה את רכבה של ורד בלי ידיעתם או הסכמתם של ג'ורג' או של אורן, מכיוון שניסתה לנסוע על מנת להזעיק עזרה. בית המשפט קבע שבנסיבות העניין אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות שכך יקרה.

50. מהו היסוד הנפשי הנדרש לצורך הטלת אחריות פלילית על אדם לפי סעיף 413 לחוק העונשין (סעיף המקורי שנחקק בשנת 1990)?

- א. מודעות להתנהגות + מודעות לנסיבות.
ב. מודעות להתנהגות + מודעות לנסיבות + מודעות לאפשרות לגרימת התוצאות.
ג. **מודעות להתנהגות + מודעות לנסיבות + מודעות לאפשרות לגרימת התוצאות + פיזיות ביחס לתוצאות.**
ד. מודעות להתנהגות + מודעות לנסיבות + מודעות לאפשרות לגרימת התוצאות + כוונה ביחס לתוצאות.

סעיפים 20, 90א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מחשבה פלילית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פיזיות שבאחת מאלה:

(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;

(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

פרק ו'1: הוראות להתאמת דיני העונשין

פרשנות הדין בדבר היסוד הנפשי שבעבירה (תיקון מס' 43) תשנ"ה-1995

90א. בכל מקום בחיקוק שנחקק לפני תחילתו של חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחלק כללי), תשנ"ד-1994 (בפרק זה - חוק העונשין תיקון מס' 39), ושבד היסוד הנפשי שבעבירה בא לידי ביטוי במונח –

(1) "זדון" או "מזיד" - יהיה היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה - מודעות כאמור בסעיף 20(א) רישא, ולענין תוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה - גם פזיזות;

(2) "בכוונה" - מקום שהמונח אינו מתייחס לתוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה, יתפרש המונח כמניע שמתוכו נעשה המעשה או כמטרה להשיג יעד כפי שנקבע בעבירה, לפי ההקשר;

(3) "ביודעין" או מונח בעל משמעות דומה - יתפרש המונח כמחשבה פלילית כאמור בסעיף 20(א);

(4) "יש לו יסוד להניח" או ביטוי בעל משמעות דומה - יתפרש הביטוי כאדם שחשד, כאמור בסעיף 20(ג1);

(5) "התרשלות" - יתפרש המונח כרשלנות כאמור בסעיף 21.

51. מהי האחריות הפלילית של ג'ורג' להריסת רכבה של ורד?

א. ג'ורג' יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 1413ה1.

ב. ג'ורג' יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 1413ה2.

ג. ג'ורג' יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 1413ה3.

ד. ג'ורג' לא יישא באחריות פלילית להריסת רכבה של ורד.

סעיף 34א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירה שונה או נוספת (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה –

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, יישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד;

(2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)1(1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו.

52. מהי האחריות הפלילית של אורן להריסת רכבה של ורד?

- א. אורן יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 413ה1.
- ב. אורן יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 413ה2.
- ג. **אורן יישא באחריות פלילית בעבירה לפי סעיף 413ה3.**
- ד. אורן לא יישא באחריות פלילית להריסת רכבה של ורד.

סעיף 34א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עבירה שונה או נוספת (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34א. (א) עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, כאשר בנסיבות הענין, אדם מן היישוב יכול היה להיות מודע לאפשרות עשייתה –

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים ; ואולם, נעברה העבירה השונה או הנוספת בכוונה, ישאו המבצעים הנותרים באחריות לה כעל עבירה של אדישות בלבד ;

(2) יישא באחריות לה גם המשדל או המסייע, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

(ב) הרשיע בית המשפט נאשם על פי סעיף קטן (א)1) בעבירה שנקבע לה עונש חובה, רשאי הוא להטיל עליו עונש קל ממנו.

53. על מה מאלה אי אפשר להחיל את הלכת הצפיות?

- א. הכוונה המיוחדת בעבירת הסיוע.
- ב. יסוד המטרה בעבירת הניסיון.
- ג. **הקשר הסיבתי המשפטי.**
- ד. בכולם חלה הלכת הצפיות.

ע"פ 2831/95 אלבה ; רע"פ 9818/01 ביטון נ' סולטן ; ע"פ 172/88 וענונו נ' מדינת ישראל.

54. כנגד אריאלה הוגש כתב אישום המייחס לה עבירה של התפרצות למקום מגורים. בפרשת ההגנה טענה אריאלה כי היא סובלת ממחלת ירח (הליכה מתוך שינה). בהנחה בטענתה עוררה ספק סביר שמא הדבר נכון והיא אכן הלכה מתוך שינה בעת שלכאורה ביצעה את העבירה.

מה הדין?

- א. על התביעה להוכיח מעבר למאזן ההסתברויות (51%) כי אריאלה לא הלכה מתוך שינה בעת שביצעה לכאורה את העבירה.
- ב. על אריאלה חובת הוכחה של מעבר למאזן ההסתברויות (51%) כי הלכה מתוך שינה בעת שביצעה לכאורה את העבירה.
- ג. **על התביעה להוכיח מעבר לספק סביר כי אריאלה לא הלכה מתוך שינה בעת שביצעה לכאורה את העבירה.**
- ד. על אריאלה להוכיח מעבר לספק סביר כי הלכה מתוך שינה בעת שביצעה לכאורה את העבירה.

סעיפים 34ה, 34כח לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נטל ההוכחה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34ה. מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית.

34כב. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר.

(ב) התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות פלילית, והספק לא הוסר, יחול הסייג.

55. יוסי, חייל בשירות סדיר, פגש את אילנה בקניון פתח תקווה. באחת החנויות במהלך סיבוב קניות שעשו, החלו השניים לשוחח ויוסי הרגיש שהוא מתאהב וביקש מייד את מספר הטלפון של אילנה כדי שיוכלו לקבוע בצורה מסודרת דייט. לאחר שאילנה מסרה לו את מספר הנייד, שאל יוסי "רגע, בת כמה את?" אילנה שתקה ולאחר כדקה ענתה "בת 17". יוסי התקשר למחרת היום לאילנה וקבע פגישה איתה. אילנה ביקשה שיאסוף אותה ישר מסיום לימודיה ומסרה לו להגיע לחטיבת הביניים בן גוריון. הדבר נשמע ליוסי מוזר, אך הוא לא הוסיף לברר את העניין. השניים קיימו יחסי מין בהסכמה ובדיעבד התברר שאילנה בת 13 וחצי.

התביעה מעוניינת להרשיע את יוסי בעבירת האינוס סעיף 345 לחוה"ע המנוסחת כך :

הבועל אשה ;.....

(3) כשהאשה היא קטינה שטרם מלאו לה ארבע עשרה שנים, אף בהסכמתה דינו

האם במצב דברים זה, ניתן להרשיע את יוסי בעבירה זו?

- א. **ניתן להרשיע את יוסי משום שחשד שגילה האמיתי אינו 17 ולמרות כך נמנע מלברר את העניין.**
- ב. לא ניתן להרשיע את יוסי מאחר ואילנה אמרה לו שהיא בת 17 כיצד יכול היה לנחש אחרת.
- ג. לא ניתן להרשיע את יוסי מאחר ולא עומדת לו חזקת המודעות הנדרשת במחשבה פלילית.
- ד. ניתן להרשיע את יוסי בעבירה זו גם אם לא היה לו חשד שהצריך בירור וזאת לאור העובדה כי מדובר בילדה בת 13 וחצי.

סעיף 20(ג1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מחשבה פלילית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

20. (ג) לענין סעיף זה –

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם ;

56. אבי חבר בארגון פשיעה, התבקש ע"י בכיר הארגון למכור לצד שלישי סם מסוכן מסוג קוקאין. אבי קיבל מהבכיר את הסם ומכר אותו כפי שהתבקש. לאחר השלמת המכירה התברר לאבי כי החומר שהתקבל מהבכיר לידי אבינו קוקאין אלא קמח שדומה במראהו לקוקאין. אבי החליט לרצוח את הבכיר באמצעות רעל אך לא ידע שסוג הרעל שאותו בחר מצריך כמות כפולה מהכמות שבה הוא השתמש בכדי להביא למותו של אדם. כתוצאה מכך הבכיר נותר בחיים.

מה הדין?

- א. בנסיבות השאלה אבי לא יימצא אשם בעבירות של ניסיון לסחר בסם מסוכן ובעבירה של ניסיון לרצח.
- ב. **בהתקיים יתר התנאים שבדין, עשוי אבי להימצא אשם בעבירות של ניסיון לסחר בסם מסוכן ושל ניסיון לרצח.**
- ג. בהתקיים יתר התנאים שבדין, עשוי אבי להימצא אשם בעבירה של ניסיון בסם מסוכן אך לא בעבירה של ניסיון לרצח.

ד. בהתקיים יתר התנאים שבדין, עשוי אבי להימצא אשם בעבירת הניסיון לרצח אך לא בעבירת ניסיון לסחר בסם מסוכן.

סעיפים 25, 26 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

נסיון מהו (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

25. אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה.

חוסר אפשרות לעשיית העבירה (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

26. לענין נסיון, אין נפקה מינה אם עשיית העבירה לא היתה אפשרית מחמת מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו.

57. דניאל חזר מחו"ל ובבדיקה בנתב"ג התברר כי הנ"ל חולה בנגיף הקורונה. כחלק מהנוהל הקיים עליו להיכנס לבידוד על מנת שלא ידביק נוספים בנגיף. דניאל, שרק חזר מחו"ל ולא היה לו אוכל בביתו, החליט למרות הבידוד לרדת למסעדה הקרובה לביתו ולאכול. בדיקה משטרתית העלתה כי דניאל נמצא במסעדה.

התביעה מעוניינת להרשיע את דניאל בעבירה הקובעת כך :

"העושה בהתרשלות מעשה העלול להפיץ מחלה שיש בה סכנת נפשות דינו – מאסר שלוש שנים ; עשה את המעשה במזיד, דינו – מאסר שבע שנים".
מה הדין?

א. אם היסוד הנפשי של דניאל הוא כוונה- דינו מאסר שבע שנים ; אם במחשבה פלילית- דינו מאסר שלוש שנים.

ב. אם היסוד הנפשי של דניאל הוא רשלנות – דינו מאסר שלוש שנים ; אם ביסוד נפשי של כוונה – דינו מאסר שבע שנים .

ג. אם היסוד הנפשי של דניאל הוא רשלנות- דינו מאסר שלוש שנים ; אם היסוד הנפשי של דניאל הוא קלות דעת- דינו מאסר שבע שנים.

ד. אם היסוד הנפשי של דניאל הוא רשלנות דינו מאסר שלוש שנים ; אם היסוד הנפשי של דניאל הוא מחשבה פלילית – דינו מאסר שבע שנים.

סעיפים 20, 21 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

מחשבה פלילית (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פזיזות שבאחת מאלה:

(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה –

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם;

(2) אין נפקה מינה אם נעשה המעשה באדם אחר או בנכס אחר, מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

רשלנות (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

21. (א) רשלנות – אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד –

(1) שלענין הפרטים הנותרים היתה לפחות רשלנות כאמור;

(תיקון מס' 126) תשע"ו-2016

(2) שבעבירה שעם פרטיה נמנית תוצאה שנגרמה על ידי המעשה או סכנה העלולה להיגרם בשלו – העושה נטל סיכון בלתי סביר להתרחשות התוצאה או לגרימת הסכנה כאמור.

(ב) רשלנות יכול שתיקבע כיסוד נפשי מספיק רק לעבירה שאיננה מסוג פשע.

58. לספר החוקים התווספה עבירה חדשה הקובעת כך: "היורק על הקרקע לאחר צפייה בחתול שחור דינו – חודשיים מאסר". שושנה, אשר הבחינה בחתול שחור, מיד התכוונה לירוק לכיוון הרצפה וגילתה כי ירקה בטעות על כיס מכנסה.

מה הדין?

א. שושנה בשלב ההכנה, ולא ניתן להטיל עליה עונש.

ב. שושנה בשלב הניסיון, ולא ניתן להטיל עליה עונש.

ג. שושנה בשלב ההכנה, וניתן להטיל עליה עונש.

ד. שושנה בשלב הניסיון, וניתן להטיל עליה עונש.

סעיף 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

סייג לניסיון, לשידול ולסיוע (תיקון מס' 39) תשנ"ד-1994

34. הניסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע, לעבירה שהיא חטא אינם בני עונש.

59. להלן פירוט גזרי דין שהוטלו (לחוד) על הנאשמות מיכל, דינה, ויונה בעבירת גניבה שדינה שלוש שנות מאסר וקנס שלא יעלה על 75,300 ₪.
- (1) בית המשפט הרשיע את מיכל, והטיל עליה קנס בסך 30,000 ₪ וציווה עליה לתת התחייבות בסכום של 30,000 ₪ להימנע מעבירה לתקופה של שנתיים.
- (2) בית המשפט קבע שדינה ביצעה את העבירה, אך נמנע מלהרשיע אותה. בית המשפט ציווה על דינה לתת התחייבות, בסכום של 50,000 ₪ ולהימנע מעבירה לתקופה של שנתיים.
- (3) בית המשפט הרשיע את יונה וציווה עליה לתת התחייבות, בסכום של 30,000 ₪ ולהימנע מעבירה לתקופה של שנתיים בסכום של 30,000 ₪.

גזר הדין של מי מהנאשמות ניתן שלא כדין?

- א. מיכל ויונה.
ב. דינה ויונה.
ג. מיכל ודינה.
ד. מיכל, דינה ויונה.

סעיפים 61(א)(3), 72(א)-(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

שיעור הקנסות (תיקון מס' 9) תש"ס-1980 (תיקון מס' 14) תשמ"ב-1982 צו תש"ע-2010

61. (א) על אף האמור בכל חוק, מקום שהוסמך בית המשפט בחוק להטיל קנס, רשאי הוא להטיל –
- (3) אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משנה ולא יותר משלוש שנים - קנס עד 75,300 שקלים חדשים;

התחייבות להימנע מעבירה (תיקון מס' 104) תש"ע-2010

72. (א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.
- (ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת.
- (ג) התחייבות כאמור בסעיף זה תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון או שנקבע שביצע אותה, לפי העניין, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית המשפט.